

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
P. MENGOZZI
fremsat den 18. juni 2015¹

Sag C-33/14 P

**Mory SA, under likvidation
Mory Team, under likvidation
Superga Invest
mod**

Europa-Kommissionen

»Appel — statsstøtte — annullationssøgsmål — ulovlig og med fællesmarkedet uforenelig statsstøtte — pligt til tilbagesøgning — økonomisk kontinuitet — »sui generis«-afgørelse — formaliteten — søgsmålsinteresse — sag for de nationale domstole — søgsmålskompetence«

1. Ved den foreliggende appel har Mory SA, Mory Team og Superga Invest (herefter under et »appellanterne«) nedlagt påstand om annullation af Den Europæiske Unions Rets kendelse i sagen Mory m.fl. mod Kommissionen² (herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste appellanternes annullationssøgsmål til prøvelse af Europa-Kommissionens afgørelse af 4. april 2012 vedrørende overtagelsen af Sernam-gruppens aktiver i forbindelse med insolvensbehandlingen af koncernen³ (herefter »den omtvistede afgørelse«) på grund af manglende søgsmålsinteresse.

2. Den aktuelle sag finder sted på baggrund af et forsøg på at rekonstruere Sernam-koncernen, der har givet anledning til flere kommissionsbeslutninger vedrørende den statsstøtte, som er blevet tildelt koncernen, der driver virksomhed på markedet for ekspreslevering af pakker og paller. Den omtvistede afgørelse er den fjerde og sidste af disse beslutninger. I afgørelsen, som Kommissionen betegner som »sui generis«, fastslog den efter anmodning fra den franske regering, at der ikke var økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen og overtagerne af dens aktiver, og meddelte den nævnte regering, at det ikke var fornødent også at lade tilbagesøgningen af den ulovlige og med fællesmarkedet uforenelige statsstøtte, som Sernam-koncernen var blevet tildelt, omfatte overtagerne. Appellanterne, der betegner sig selv som tidligere direkte konkurrenter til koncernen, anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse ved Retten. I mellemtiden var de imidlertid, i lighed med Sernam-koncernen, trådt i likvidation, hvilket rejste spørgsmålet om, hvorvidt de havde søgsmålsinteresse for Retten.

3. Kort sagt rejser den foreliggende sag flere væsentlige spørgsmål, som vedrører dels søgsmålsinteresse, herunder navnlig sammenhængen mellem søgsmålsinteresse og søgsmålskompetence samt de nødvendige forudsætninger for at besidde en sådan interesse som følge af sager anlagt for de nationale domstole, dels betingelserne for, at søgsmål til prøvelse af kommissionsbeslutninger om økonomisk kontinuitet mellem modtageren af en støtte og overtageren af nogle af den pågældendes aktiver kan antages til realitetsbehandling.

1 — Originalsprog: fransk.

2 — T-545/12, EU:T:2013:607.

3 — C(2012) 2401 final.

I – Tvistens baggrund

4. Ved en beslutning vedtaget den 23. maj 2001⁴ (herefter »Sernam 1-beslutningen«) godkendte Kommissionen, på visse betingelser, en støtte til omstruktureringen af Sernam-koncernen på et beløb af 503 mio. EUR.

5. Ved en anden beslutning vedtaget i 2004⁵ (herefter »Sernam 2-beslutningen«) fastslog Kommissionen, at nogle af de i Sernam 1-beslutningen fastsatte betingelser ikke var blevet overholdt, hvilket havde givet anledning til misbrug af den godkendte støtte. Kommissionen erklærede i denne forbindelse dels, at den ved Sernam 1-beslutningen godkendte støtte på 503 mio. EUR var forenelig med det indre marked, forudsat at en række nye betingelser blev overholdt, dels at der forelå en supplerende støtte på 41 mio. EUR, som ikke var forenelig med det indre marked, og som de franske myndigheder derfor skulle tilbagesøge.

6. Efter at have modtaget klager fra konkurrenter, bl.a. et selskab i Mory-koncernen, hvori det blev gjort gældende, at måden, hvorpå Sernam 2-beslutningen var blevet gennemført, havde karakter af misbrug, underrettede Kommissionen ved skrivelse af 16. juli 2008⁶ Den Franske Republik om, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, TEUF for så vidt angik Den Franske Republiks gennemførelse af Sernam 2-beslutningen.

7. Den 27. juni 2011 indledte tribunal de commerce de Bobigny (handelsretten i Bobigny) insolvensbehandling af Mory SA og Mory Team (herefter »Mory-selskaberne«). I januar og februar 2012 blev der ligeledes indledt insolvensbehandling af selskaberne i Sernam-koncernen.

8. Den 9. marts 2012 vedtog Kommissionen en tredje beslutning⁷ (herefter »Sernam 3-afgørelsen«). I denne afgørelse fastslog Kommissionen, at den statsstøtte på 503 mio. EUR, der var blevet godkendt ved Sernam 2-beslutningen, var blevet gennemført på en måde, som havde karakter af misbrug, og at Sernam-koncernen havde modtaget denne støtte, statsstøtten på 41 mio. EUR og anden statslig støtte, der var uforenelig med fællesmarkedet. Ifølge artikel 2 i afgørelsens dispositive del skulle Den Franske Republik tilbagesøge hele den nævnte støtte hos Sernam-koncernen.

9. Samme dag modtog kuratoren for Sernam-koncernen to overtagelsestilbud fra henholdsvis Geodis Calberson (herefter »Calberson«), datterselskabet i Geodis-koncernen (herefter »Geodis«), som driver forretning inden for kurervirksomhed, og BMV. Calbersons overtagelsestilbud var betinget af, at »der ikke sammen med de overtagne aktiver eller som følge af overtagelsen [ville] blive overført eller pålagt overtageren nogen forpligtelse til at tilbagebetale hele eller en del af den ulovlige støtte, som [var] blevet tildelt Sernam«. Der var ikke knyttet en sådan betingelse til det af BMV fremsatte tilbud, men det blev beskrevet som uløseligt forbundet med Calbersons tilbud og ville blive ugyldigt, hvis dette tilbud blev afvist.

10. Den 23. marts 2012 anmodede de franske myndigheder Kommissionen om at bekræfte, at den forpligtelse til tilbagebetaling af den ulovlige statsstøtte, som var blevet pålagt Sernam-koncernen ved Sernam 3-afgørelsen, ikke også ville omfatte Geodis og BMV, hvis disse overtog en del af Sernam-koncernens aktiver inden for rammerne af insolvensbehandlingen af den.

4 — Beslutning vedrørende statsstøtte NN 122/00 (tidl. NJ 140/00) (EFT C 268, s. 15).

5 — Kommissionens beslutning 2006/367/EF af 20.10.2004 om statsstøtte, som Frankrig delvist har ydet virksomheden »Sernam« (EUT L 140, s. 1).

6 — Beslutning om at indlede proceduren, offentliggjort i EUT 2009 C 4, s. 5.

7 — Afgørelse 2012/398/EU om statsstøtte SA.12522 (K 37/08) – Frankrig – Gennemførelse af »Sernam 2-beslutningen« (EUT L 195, s. 19). Denne afgørelse er genstand for et annullationssøgsmål indbragt af SNCF, som verserer for Retten (kendelse SNCF mod Kommissionen, T-242/12, EU:T:2014:313).

11. Den 4. april 2012 vedtog Kommissionen den omtvistede afgørelse. Den betegnede den som en *sui generis*-afgørelse i henhold til de beføjelser, som den tillægges for at kontrollere statsstøtte som fastsat i artikel 108 TEUF, og den forpligtelse til loyalt samarbejde med medlemsstaterne, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, TEU⁸. Den anførte, at afgørelsen kun vedrørte indholdet af den meddelelse, den havde modtaget, og ikke spørgsmålet om, hvorvidt investeringen i overtagelsen af visse aktiver i Sernam-koncernen var rationel eller ej, og at afgørelsen ikke foregreb vurderingen af investeringen i henhold til artikel 107 TEUF⁹. Efter at have undersøgt en række faktorer fastslog Kommissionen, at der ikke var økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen og overtagerne af dens aktiver, Geodis og BMV. Den meddelte derfor Den Franske Republik, at det på baggrund af den nævnte undersøgelse og Den Franske Republiks tilsagn ikke var nødvendigt også at lade tilbagesøgningen af den statsstøtte, som var blevet erklæret ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet i Sernam 3-afgørelsen, og som Sernam-koncernen havde nydt godt af, omfatte Geodis og BMV¹⁰.

12. Den 13. april 2012 antog tribunal de commerce de Nanterre (handelsretten i Nanterre) de overtagelsestilbud, som Calberson og BMV havde fremsat, og bestemte, at visse aktiver i Sernam-koncernen skulle overføres til dem med forretningsovertagelse den 7. maj 2012.

13. Den 10. juli 2012 blev Mory-selskaberne likvideret af tribunal de commerce de Bobigny.

II – Forhandlinger for Retten og den appellerede kendelse

14. Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. december 2012 anlagde appellanterne søgsmål med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse.

15. Retten afviste ved den appellerede kendelse sagen med den begrundelse, at appellanterne ikke havde interesse i søgsmålet.

16. Efter at have påpeget, at det ifølge retspraksis påhviler sagsøgeren at føre bevis for, at han har søgsmålsinteresse, fastslog Retten, at ingen af de fire argumenter, som appellanterne havde fremsat, godtgjorde, at de havde søgsmålsinteresse¹¹. For det første forkastede Retten deres argument om, at den omstændighed, at en af dem havde haft status som berørt part i den administrative procedure, der havde ført til vedtagelsen af Sernam 3-afgørelsen, og deltaget individuelt i denne procedure, medførte, at de havde interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse¹². For det andet forkastede Retten argumentet om, at den omstændighed, at appellanterne havde anlagt to sager ved de franske domstole, den ene med påstand om, at den statsstøtte, som var blevet ydet Sernam-koncernen, skulle tilbagebetales, den anden med påstand om erstatning, begrundede, at de havde søgsmålsinteresse¹³. For det tredje forkastede Retten argumentet om, at appellanterne havde søgsmålsinteresse som følge af, at Superga Invest i sin egenskab af hovedaktionær i Mory var direkte ramt af følgerne af Morys konkurrencemæssige problemer¹⁴. Endelig forkastede Retten for det fjerde argumentet om, at Kommissionen ved den omtvistede afgørelse implicit havde udelukket muligheden for, at der blev indledt en formel undersøgelsesprocedure, og derved frataget appellanterne deres processuelle ret til at intervenere med henblik på at fremsætte deres bemærkninger¹⁵.

8 — Nr. 51 i den omtvistede afgørelse.

9 — Nr. 54 i den omtvistede afgørelse.

10 — Jf. nr. 114 og afsnit V, »Konklusion«, i den omtvistede afgørelse.

11 — Præmis 26-28 i den appellerede kendelse.

12 — Præmis 29-35 i den appellerede kendelse. I kendelsen henviser Retten til Sernam 2-beslutningen, men appellanternes argument vedrørte i realiteten deltagelse i den administrative procedure, der førte til vedtagelse af Sernam 3-beslutningen.

13 — Præmis 36-51 i den appellerede kendelse.

14 — Præmis 52-54 i den appellerede kendelse.

15 — Præmis 55-58 i den appellerede kendelse.

17. Retten drog følgende den konklusion, at appellanternes søgsmål måtte afvises, da de ikke havde godtgjort, at de havde interesse i at anlægge sag til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

III – Sagen for Domstolen og parternes påstande

18. Appellanterne har ved appellen nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede kendelse ophæves.
- Sagen hjemvises til Retten til realitetsbehandling.
- Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

19. Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20. Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 19. maj 2014 har Calberson SAS på grundlag af artikel 40, stk. 2, i statuten for Domstolen fremsat begæring om tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande. Ved kendelse af 27. februar 2015 har Domstolens præsident afslået begæringen.

IV – Bedømmelse

21. Appellanterne har fremsat to anbringender til støtte for appellen: Ifølge det første begik Retten retlige fejl ved prøvelsen af, om de havde interesse i at anlægge annulationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse, ifølge det andet blev artikel 263, stk. 2, TEUF tilsidesat, fordi Retten undlod at fastslå, at de var umiddelbart og individuelt berørt af afgørelsen.

A – Indledende bemærkninger: sammenhængen mellem søgsmålsinteresse og søgsmålskompetence

22. Inden appellanternes to anbringender prøves, skal den argumentation, som de indledningsvis har fremført om, at der ikke er nogen skillelinje mellem på den ene side begrebet søgsmålsinteresse og på den anden side begrebet umiddelbart og individuelt berørt (dvs. søgsmålskompetence), da de er endog fuldstændig sammenfaldende, undersøges. Ifølge appellanterne tilsidesatte Retten artikel 263, stk. 4, TEUF ved at fastslå, at begreberne er særskilte i forhold til hinanden. For at påvise, at en persons søgsmål er antageligt til realitetsbehandling, er det nemlig tilstrækkeligt i sig selv at godtgøre, at den pågældende er umiddelbart og individuelt berørt.

23. Denne argumentation kan ikke tiltrædes. Den strider åbenbart imod såvel begrebernes formål som fast retspraksis, hvoraf det klart fremgår, at søgsmålskompetence og søgsmålsinteresse udgør to særskilte betingelser for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling, som Unionens retsinstanser prøver hver for sig¹⁶.

16 — Jf. f.eks. domme Frankrig m.fl. mod Kommissionen (C-68/94 og C-30/95, EU:C:1998:148, præmis 48-58 og 74) og Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen (C-132/12 P, EU:C:2014:100, præmis 26-31, 42-64 og 67-75).

24. Søgsmålskompetence er således den betingelse for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling, der gør det muligt at fastslå, hvilke af alle fysiske eller juridiske personer der har ret til at anlægge annulationssøgsmål til prøvelse af en EU-retsakt. Det er nemlig ikke enhver uden forskel, der har adgang til at anfægte en EU-retsakt retsligt. Det har kun personer, som kan gøre gældende, at de befinder sig i en særlig situation i forhold til den EU-retsakt, hvis lovlighed de ønsker at bestride. Det er denne særlige situation, der giver dem ret til at søge effektiv retsbeskyttelse mod akten ved Unionens retsinstanser.

25. I artikel 263, stk. 4, TEUF fastsættes, på hvilke betingelser en fysisk eller juridisk person har ret til at anlægge annulationssøgsmål til prøvelse af en EU-retsakt. Ifølge ordlyden af denne bestemmelse befinder følgende sig i en særlig situation, som giver dem ret til at anlægge søgsmål: for det første de fysiske eller juridiske personer, til hvem den pågældende akt er rettet, for det andet personer, som er umiddelbart og individuelt berørt af akten, og for det tredje personer, der er berørt af en regelfastsættende retsakt, som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger¹⁷.

26. Søgsmålsinteressen, der ganske vist ligeledes er en betingelse, som angår sagsøgeren, for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling, vedrører derimod et andet krav.

27. Selv om den, der bestrider lovligheden af en EU-retsakt ved Unionens retsinstanser, har søgsmålskompetence, er det nemlig, i modsætning til hvad appellanterne har gjort gældende, ikke nødvendigvis tilstrækkeligt til at sikre, at søgsmålet kan antages til realitetsbehandling. For at en sagsøger kan indbringe et annulationssøgsmål for Unionens retsinstanser, skal han nemlig også have søgsmålsinteresse, dvs. interesse i, at den anfægtede retsakt annulleres.

28. Ifølge retspraksis foreligger en sådan interesse kun, såfremt en annulation af den anfægtede retsakt i sig selv kan have retsvirkninger, og søgsmålet således med sit resultat kan tilføre parten en fordel¹⁸. Heraf følger, at det ikke kun er nødvendigt for, at sagsøgerens søgsmål kan findes antageligt til realitetsbehandling, at han befinder sig i en særlig situation i forhold til den retsakt, hvis lovlighed han ønsker at anfægte; en annulation af retsaktens skal ligeledes påvirke hans retsstilling positivt. Den interesse, som appellanterne skal besidde, skal ikke nødvendigvis bestå i en økonomisk interesse eller fordel. Den kan ligeledes følge af et krav om eller behov for retsbeskyttelse¹⁹. Det er dette krav eller behov, der begrundes, at spørgsmålet kan forelægges Unionens retsinstanser. Hvis sagsøgeren ikke kan have nogen fordel af, at hans søgsmål eventuelt antages til realitetsbehandling, kan det ikke retfærdiggøres, at det indbringes for dem. Det er således for at sikre en forsvarlig retspleje – ved at undgå, at Unionens retsinstanser forelægges rent teoretiske spørgsmål, hvis løsning ikke kan have retsvirkninger eller tilføre sagsøgeren nogen fordel – at enhver, der anlægger en sag, skal have søgsmålsinteresse, uanset det valgte retsmiddel²⁰.

17 — Jf. domme Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mod Parlamentet og Rådet (C-583/11 P, EU:C:2013:625, præmis 57) og Telefónica mod Kommissionen (C-274/12 P, EU:C:2013:852, præmis 19).

18 — Jf. bl.a. domme ACEA mod Kommissionen (C-319/09 P, EU:C:2011:857, præmis 67) og Stichting Woonlinie m.fl. mod Kommissionen (C-133/12 P, EU:C:2014:105, præmis 54).

19 — At søgsmålsinteressen kan bestå heri, bekræftes dels af ordlyden på nogle af Unionens officielle sprog, bl.a. tysk, hvori der henvises til søgsmålsinteresse med udtrykket »Rechtsschutzbedürfnis« eller »Rechtsschutzinteresse« (bogstavelig betydning: »behov« eller »interesse i retsbeskyttelse«), dels af Domstolens praksis, hvori der anvendes udtrykket »en eksisterende og faktisk interesse, som [kræver] en retsbeskyttelse« (jf. dom Planet mod Kommissionen, C-564/13 P, EU:C:2015:124, præmis 28 og 34).

20 — Denne opfattelse af formålet med betingelsen om søgsmålsinteresse afspejles i det udtryk, som Retten mange gange har anvendt i sin praksis, og hvorefter der skal foreligge søgsmålsinteresse af hensyn til en forsvarlig retspleje. Der er blevet henvist til dette formål gentagne gange i Rettens praksis. Jf. bl.a. dom Lior mod Kommissionen og Kommissionen mod Lior (T-192/01 og T-245/04, EU:T:2009:365, præmis 247) og kendelse Talanton mod Kommissionen (T-165/13, EU:T:2014:1027, præmis 34).

29. Søgsmålsinteressen, der i retspraksis er blevet betegnet som den afgørende og grundlæggende betingelse for al rettergang²¹, skal under hensyn til formålet med søgsmålet foreligge, når sagen anlægges, idet denne i modsat fald afvises²², og skal på dette tidspunkt være eksisterende og faktisk²³. Heraf følger, at søgsmålsinteressen ikke kan vurderes i relation til en omstændighed af fremtidig og hypotetisk art²⁴. Desuden skal den bestå indtil retsafgørelsen, idet det i modsat fald findes uforholdt at træffe afgørelse²⁵. Endelig påhviler det, således som Retten korrekt anførte i præmis 27 i den appellerede kendelse, sagsøgeren at føre bevis for, at han har interesse i søgsmålet.

30. Det følger af ovenstående betragtninger, at søgsmålskompetence og søgsmålsinteresse, i modsætning til hvad appellerterne har gjort gældende, inden for EU-retten er to særskilte betingelser for, at en sag kan antages til realitetsbehandling²⁶. Det bekræfter i øvrigt denne konklusion, at Unionens retsinstanser i nogle sager har anerkendt, at en sagsøger havde søgsmålskompetence, men afvist, at der forelå søgsmålsinteresse²⁷.

B – Det første anbringende om retlige fejl ved prøvelsen af, om appellerterne havde søgsmålsinteresse

31. Appellerterne har ved et første anbringende kritiseret Retten for at have begået fejl ved ikke at fastslå, at de havde interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse. Anbringendet er inddelt i fire led, som hver især vedrører et af de fire argumenter – hvortil der henvises i punkt 16 ovenfor – som appellerterne fremførte for Retten til støtte for, at de havde søgsmålsinteresse, og som Retten forkastede i den appellerede kendelse.

32. Mens appellerterne i det første og det fjerde led ikke sonderer mellem argumenter om henholdsvis søgsmålskompetence og søgsmålsinteresse, og det tredje led er subsidiært i forhold til de øvrige, vedrører deres argumentation derimod i det andet led, der drejer sig om, hvorvidt de to sager, de har anlagt ved de nationale domstole, giver dem interesse i at anlægge sag, som udelukkende deres søgsmålsinteresse. Jeg finder det derfor hensigtsmæssigt at behandle det første anbringendes andet led først.

1. Det første anbringendes andet led: søgsmålsinteresse og sager anlagt ved de nationale domstole

33. I deres første anbringendes andet led har appellerterne henvist til præmis 36-51 i den appellerede kendelse og gjort gældende, at Retten har begået retlige og vurderingsmæssige fejl ved at finde, at de to sager, de havde anlagt ved de franske domstole, ikke gav grundlag for at fastslå, at de havde søgsmålsinteresse. Appellerterne anlagde den første af sagerne ved tribunal administratif de Paris (forvaltningsdomstolen i Paris) den 25. april 2007 med påstand om, at det blev pålagt den franske stat

21 — Kendelse S. mod Kommissionen (206/89 R, EU:C:1989:333, præmis 8).

22 — Dom Cañas mod Kommissionen (C-269/12 P, EU:C:2013:415, præmis 15 og den deri nævnte retspraksis).

23 — Jf. bl.a. dom Planet mod Kommissionen (C-564/13 P, EU:C:2015:124, præmis 34).

24 — Jf. domme Strohili mod Revisionsretten (204/85, EU:C:1987:21, præmis 11), Kommissionen mod Koninklijke FrieslandCampina (C-519/07 P, EU:C:2009:556, præmis 65) og Planet mod Kommissionen (C-564/13 P, EU:C:2015:124, præmis 36) samt kendelse Kommissionen mod Provincia di Imperia (C-183/08 P, EU:C:2009:136, præmis 26).

25 — Dom Cañas mod Kommissionen (C-269/12 P, EU:C:2013:415, præmis 15 og den deri nævnte retspraksis).

26 — Det kan dog ikke bestrides, at der kan være berøringspunkter mellem de to begreber, navnlig i forbindelse med betingelsen som defineret i retspraksis om, at sagsøger er umiddelbart berørt.

27 — Jf. f.eks. dom Société pour l'exportation des Sucres mod Kommissionen (88/76, EU:C:1977:61, præmis 13-19). I nogle sager er et søgsmål til prøvelse af en kommissionsbeslutning, som var blevet anlagt af den, som en støtteforanstaltning kom til gode, og som således var umiddelbart og individuelt berørt, under visse omstændigheder blevet afvist i retspraksis på grund af manglende søgsmålsinteresse, selv om støtten i beslutningen blev fundet fuldt forenelig med fællesmarkedet. Jf. domme Nuove Industrie Molisane mod Kommissionen (T-212/00, EU:T:2002:21, navnlig præmis 38) og Sniace mod Kommissionen (T-141/03, EU:T:2005:129, præmis 62). Den omstændighed, at en beslutning er til fordel for en sagsøger (som er umiddelbart og individuelt berørt af den), indebærer ikke nødvendigvis, at den pågældende ikke har søgsmålsinteresse. Det kan nemlig forekomme, at begrundelsen for beslutningen har bindende retsvirkninger, der kan påvirke sagsøgerens interesser. Jf. hvad dette angår dom Coca-Cola mod Kommissionen (T-125/97 og T-127/97, EU:T:2000:84, præmis 79), der drejede sig om et annullationssøgsmål anlagt af et selskab, som en beslutning kom til gode, hvori en fusion blev erklæret forenelig med fællesmarkedet.

at tilbagesøge den støtte, som var blevet tildelt Sernam-koncernen. Den anden sag blev anlagt ved tribunal de commerce de Paris (handelsretten i Paris) den 7. maj 2013, dvs. efter anlæggelsen for Retten af annullationssøgsmålet til prøvelse af den omtvistede afgørelse, med påstand om, at Sernam-koncernen og Geodis betalte appellerne erstatning for det tab, som selskaberne angiveligt havde påført appellerne på grund af de konkurrencefordele, de havde nydt godt af som følge af tildelingen af den ulovlige støtte. Appellernes kritikpunkter vedrørende hver enkelt af de to sager bør behandles separat.

a) Sagen om tilbagesøgning af statsstøtten ved tribunal administratif de Paris

i) Den appellerede kendelse

34. Appellerne har anfægtet præmis 39-41 i den appellerede kendelse, hvori Retten udelukkede, at den sag, de havde anlagt ved tribunal administratif de Paris i 2007, med påstand om, at det blev pålagt den franske stat at tilbagesøge den statsstøtte, som var blevet ydet Sernam-koncernen, kunne begrunde, at de havde søgsmålsinteresse. Retten nåede frem til denne konklusion ved at henvise til, dels at sagen ikke havde til formål at opnå erstatning for det tab, der var lidt, men at opnå, at den støtte, som var blevet tildelt Sernam-koncernen, blev tilbagesøgt, dels at appellerne i mange år intet havde foretaget sig for at opnå erstatning for det tab, den af støtten forårsagede konkurrenceforvridning angiveligt havde medført.

ii) Parternes argumenter

35. Appellerne har gjort gældende, at Retten begik en fejl ved at afvise, at de kunne begrunde, at de havde søgsmålsinteresse, ved at henvise til den sag om tilbagesøgning af statsstøtten, som de havde anlagt ved tribunal administratif de Paris. I modsætning til hvad Retten lod forstå, fremgår det ikke af nogen regel, at interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af en EU-retsakt udelukkende kan være begrundet i, at der er anlagt en erstatningssag ved de nationale domstole. En sådan interesse kan udmærket være begrundet i andre gyldigt anlagte sager ved en national domstol, såsom den sag, som appellerne har anlagt ved tribunal administratif de Paris. Denne sag har til formål, at den franske stat tilbagesøger den med fællesmarkedet uforenelige statsstøtte hos alle de på hinanden følgende modtagere, herunder Geodis. Desuden har appellerne udtrykkeligt draget Geodis til ansvar inden for rammerne af sagen, hvilket fremgår af en række dokumenter, som er fremlagt for Domstolen. Forvaltningsdomstolens afgørelse af sagen om tilbagesøgning afhænger af, om den omtvistede afgørelse annulleres, eftersom en annullation vil gøre det muligt for appellerne også at lade deres påstand om tilbagesøgning af statsstøtten omfatte Geodis. På denne baggrund burde Retten have anerkendt, at en eventuel annullation af den omtvistede afgørelse ville have retsvirkninger for sagen om tilbagesøgning, og at den derved ville give appellerne en fordel, som ville begrunde, at de havde søgsmålsinteresse. Appellerne har ligeledes gjort gældende, at en afgørelse fra tribunal administratif de Paris, hvori det pålægges den franske stat at tilbagesøge den ulovlige støtte hos Geodis, ville styrke mulighederne for et positivt udfald af den erstatningssag, der er anlagt ved tribunal de commerce de Paris.

36. Heroverfor har Kommissionen bemærket, at Mory-selskaberne kun består endnu med henblik på deres likvidation. Det er derfor udelukket, at de kan have søgsmålsinteresse som følge af, at deres konkurrencemæssige stilling vil blive genoprettet ved, at den ulovlige og med fællesmarkedet uforenelige støtte, der blev tildelt Sernam-koncernen, tilbagesøges. I deres stævning for Retten påberåbte de sig da også kun muligheden for at anlægge sag om erstatning for tab for at forsøge at begrunde, at de havde søgsmålsinteresse. Endvidere kan argumentet om at udvide påstanden om tilbagesøgning af statsstøtten til også at omfatte Geodis ikke antages til realitetsbehandling, idet denne udvidelse ville være sket efter afsigelsen af den appellerede kendelse, hvorfor den ikke kan tages i betragtning ved bedømmelsen af dennes lovlighed. Desuden blev der ikke henvist til dette argument i stævningen for Retten, da Geodis på dette tidspunkt endnu ikke havde erhvervet Sernams aktiver. Det

var derfor på ingen måde givet, at søgsmålet ville blive udvidet til også at omfatte Geodis. Subsidiært har Kommissionen gjort gældende, at det under alle omstændigheder ikke er blevet påvist, at der overhovedet er grundlag for argumentet, eller at det overhovedet ville kunne tages til følge i henhold til national ret.

37. Hertil kommer ifølge Kommissionen, at tribunal administratif de Paris formentlig ville afsige kendelse om afvisning af sagen. Når Kommissionen har truffet en afgørelse, hvori den erklærer en støtte uforenelig med fællesmarkedet og bestemmer, at den skal tilbagesøges, som i det foreliggende tilfælde, mister en tidligere indledt sag for de nationale retsinstanser nemlig sin genstand. Endelig er argumentet om, at det ville styrke mulighederne for et positivt udfald af deres erstatningssag, at tribunal administratif de Paris traf en for appellanterne gunstig afgørelse, et nyt argument, som derfor ikke kan antages til realitetsbehandling, og som der under alle omstændigheder ikke er grundlag for.

iii) Bedømmelse

38. Indledningsvis fremgår det meget tydeligt af stævningen og af de bemærkninger, som appellanterne indgav til Retten vedrørende formalitetsindsigelsen, at de gentagne gange henviste til den sag om tilbagesøgning, som de havde anlagt ved tribunal administratif de Paris, og at de støttede sig på denne sag med henblik på at påvise, at de havde søgsmålsinteresse. Heraf følger, at argumentet vedrørende denne sag ikke som sådant udgør et nyt element inden for rammerne af appellen og derfor må anses for at kunne antages til realitetsbehandling.

39. Det argument, som Retten anvendte i præmis 40 i den appellerede kendelse som begrundelse for at afvise, at appellanterne havde søgsmålsinteresse som følge af den sag om tilbagesøgning, de havde anlagt ved tribunal administratif de Paris – nemlig at sagen ikke havde til formål at opnå erstatning for deres eventuelle tab – og appellanternes argumentation hvad dette angår rejser imidlertid det generelle spørgsmål om, hvilken form for søgsmål anlagt af en sagsøger ved en national domstol der kan begrunde en interesse i at anlægge søgsmål ved Unionens retsinstanser. Kan en sådan interesse kun begrundes i et erstatningssøgsmål, således som det fremgår af Rettens ræsonnement, eller kan, således som appellanterne har hævdet, ethvert søgsmål, der har til formål at eliminere et konkurrencemæssigt problem forårsaget af en med fællesmarkedet uforenelig støtte, godtgøre, at der foreligger en sådan interesse?

40. Svaret på dette spørgsmål mener jeg findes i den definition af søgsmålsinteresse, der gives i retspraksis²⁸, og hvorefter søgsmålsinteresse forudsætter, at en annulation af den anfægtede retsakt kan tilføre sagsøgeren en fordel. På baggrund af denne definition må enhver sag, som en sagsøger har anlagt ved en national domstol, og inden for hvis rammer den eventuelle annulation af den retsakt, som anfægtes for Unionens retsinstanser, kan tilføre appellanterne en fordel, navnlig i relation til denne sag, anses for at kunne begrunde en søgsmålsinteresse ved Unionens retsinstanser. Denne fortolkning af søgsmålsinteresse bekræftes af den omstændighed, at Domstolen har anerkendt, at der forelå søgsmålsinteresse som følge af andre retssager end erstatningssager²⁹.

41. Heraf følger efter min opfattelse, at Retten begik en retlig fejl i præmis 40 i den appellerede kendelse ved at fastslå, at den sag, som appellanterne havde anlagt ved tribunal administratif de Paris, ikke kunne begrunde, at de havde søgsmålsinteresse for Retten, alene fordi denne sag ikke havde til formål at opnå erstatning for de tab, som appellanterne eventuelt havde lidt. Retten burde nemlig have undersøgt, om appellanterne inden for rammerne af det søgsmål, som de havde anlagt ved den nævnte nationale domstol, havde kunnet opnå en fordel ved, at den omtvistede afgørelse blev annulleret.

28 — Jf. punkt 28 ovenfor og den deri angivne retspraksis.

29 — Jf. f.eks. kendelse Lech-Stahlwerke mod Kommissionen (C-111/99 P, EU:C:2001:58, navnlig præmis 19) og fodnote 44 nedenfor.

42. Herefter rejser det spørgsmål sig, om appellerne inden for rammerne af deres søgsmål ved tribunal administratif de Paris rent faktisk havde kunnet opnå en fordel ved, at den omtvistede afgørelse blev annulleret.

43. Hvad dette angår må det argument indledningsvis forkastes, Kommissionen har fremsat om, at dette søgsmål mistede sin genstand som følge af Sernam 3-afgørelsen. Selv om det kunne fremgå af en skrivelse til appellerne fra forvaltningsdomstolen, at denne nærede tvivl om, hvorvidt de ønskede at opretholde søgsmålet³⁰, er der nemlig intet i sagens akter, som underbygger Kommissionens argument om, at det under alle omstændigheder ikke tilkommer Unionens retsinstanser inden for rammerne af en appelsag at erklære, at et søgsmål anlagt ved en national domstol har mistet sin genstand.

44. Appellerne har i det væsentlige gjort gældende, at de havde kunnet drage to former for fordele i forbindelse med deres søgsmål ved tribunal administratif de Paris, som kunne have begrundet, at de havde søgsmålsinteresse. På den ene side ville en annullation af den omtvistede afgørelse have gjort det muligt for dem også at lade deres påstand om tilbagesøgning af statsstøtten inden for rammerne af dette søgsmål omfatte Geodis. På den anden side ville en gunstig afgørelse fra tribunal administratif de Paris have styrket mulighederne for et positivt udfald af deres erstatningssag ved tribunal de commerce.

45. Hvad for det første angår den eventuelle udvidelse af den kreds af personer, hos hvem staten skulle tilbagesøge den med fællesmarkedet uforenelige støtte, til også at omfatte Geodis, har Kommissionen gjort gældende, at argumentet herom ikke kan antages til realitetsbehandling, da det ikke var indeholdt i stævningen, og da en udvidelse af påstanden om tilbagesøgning af statsstøtten til også at omfatte Geodis ville have været en omstændighed, som var indtruffet efter afsigelsen af den appellerede kendelse, og som derfor ikke ville have kunnet tages i betragtning ved bedømmelsen af dennes lovlighed. Ifølge Kommissionen er det ubestridt, at der på det tidspunkt, hvor Retten afsagde den appellerede kendelse, ikke forelå et af appellerne behørigt anlagt søgsmål mod Geodis ved tribunal administratif de Paris.

46. Hvad dette angår må det imidlertid fastslås, at appellerne, således som jeg nævnte i punkt 38 ovenfor, i stævningen i første instans og i deres bemærkninger til den til Retten indgivne formalitetsindsigelse rent faktisk anførte, at de havde anlagt søgsmål om tilbagesøgning af statsstøtten ved tribunal administratif de Paris. De forklarede i denne forbindelse dels, at søgsmålet havde til formål at pålægge det franske økonomiministerium at tilbagesøge den ulovlige støtte hos enhver eventuel modtager og indehaver af støtten, hvilket Kommissionen har medgivet, dels at der var en direkte forbindelse mellem dette søgsmål og sagen for Retten, eftersom Geodis i tilfælde af, at selskabet blev anset for at have nydt godt af en overførsel af ulovlig støtte, som tidligere var blevet tildelt Sernam-koncernen, ville skulle betale støtten tilbage til staten.

47. På denne baggrund kan Kommissionen ikke hævde, at det omhandlede argument er nyt og derfor ikke kan antages til realitetsbehandling. Et andet spørgsmål, som jeg straks skal vende tilbage til, er, om den omstændighed, at søgsmålet om tilbagesøgning på det tidspunkt, hvor Retten afsagde den appellerede kendelse, endnu ikke var blevet udvidet til også at omfatte Geodis, har indflydelse på, om appellerernes eventuelle søgsmålsinteresse er eksisterende og faktisk.

48. Efter at det er blevet fastslået, at argumentet kan antages til realitetsbehandling, skal det prøves, om der er grundlag for det. Hvad dette angår skal det indledningsvis gentages, at Kommissionen – således som jeg anførte i punkt 11 ovenfor – ved den omtvistede afgørelse fastslog, at der ikke var økonomisk kontinuitet mellem på den ene side Sernam-koncernen og på den anden side Geodis og BMV, og at det derfor ikke var fornødent, at de franske myndigheder også lod tilbagesøgningen af den statsstøtte, Sernam-koncernen var blevet tildelt, omfatte disse to selskaber. Eftersom den sag, der verserer for

30 — I skrivelsen af 14.11.2013 spurgte den for sagen ansvarlige refererende dommer appellerne, om de efter Kommissionens vedtagelse af Sernam 3-afgørelsen ønskede at opretholde deres søgsmål.

tribunal administratif de Paris, vedrører tilbagesøgning af den samme støtte hos enhver modtager, mener jeg, at det vanskeligt kan benægtes, at der er en direkte forbindelse mellem den omtvistede afgørelse og den nationale sag. Da det bestemmes i den omtvistede afgørelse, at forpligtelsen til tilbagesøgning af den omhandlede støtte ikke omfatter Geodis og BMV, kan afgørelsen påvirke den sag, som verserer for tribunal administratif de Paris, på den måde, at denne domstol i givet fald ikke vil kunne bestemme, at statsstøtten skal tilbagesøges hos disse personer. Heraf følger, at en annullation af den omtvistede afgørelse ved at fjerne en hindring for udvidelsen af den kreds af personer, hos hvem støtten kan tilbagesøges, i princippet vil tilføre appellanterne en fordel i forbindelse med den sag, der verserer for den nationale domstol. Det forekommer mig dog relevant at fremsætte tre betragtninger hvad dette angår.

49. For det første afhænger spørgsmålet om, hvorvidt det rent faktisk ville tilføre appellanterne en fordel i forbindelse med den sag, der verserer for tribunal administratif de Paris, at den omtvistede afgørelse blev annulleret, af, hvilken virkning afgørelsen har for den nationale retsinstans. Det skal med andre ord undersøges, om den nationale domstol er bundet af den omtvistede afgørelse.

50. Hvad dette angår er en afgørelse i henhold til artikel 288, stk. 4, TEUF bindende i alle enkeltheder for dem, den angiver at være rettet til. Den medlemsstat, som en beslutning fra Kommissionen om tilbagesøgning af ulovlig støtte, der er uforenelig med det indre marked, er rettet til, er derfor i medfør af denne artikel forpligtet til at træffe alle fornødne foranstaltninger til sikring af beslutningens gennemførelse. Alle medlemsstatens organer, herunder også domstolene, er omfattet af denne bindende virkning³¹.

51. I det foreliggende tilfælde har den omtvistede afgørelse form af en afgørelse som omhandlet i artikel 288, stk. 4, TEUF og er rettet til Den Franske Republik. Henset til den retspraksis, hvortil jeg henviste i det foregående punkt, gælder dens indhold for den medlemsstat, hvortil den er rettet, herunder også dens domstole. Heraf følger efter min opfattelse, at tribunal administratif de Paris er bundet af en sådan afgørelse, medmindre den annulleres, og kan ikke gå imod den ved at bestemme, at den statsstøtte, der blev tildelt Sernam-koncernen, skal tilbagesøges hos Geodis og BMV³².

52. For det andet skal det undersøges, om den omstændighed, at søgsmålet om tilbagesøgning endnu ikke var blevet udvidet til også at omfatte Geodis på det tidspunkt, hvor Retten afsagde den appellerede kendelse, er en hindring for at anerkende, at appellanterne har en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse. Hvad dette angår er det rigtigt, at den konkrete udvidelse af søgsmålet om tilbagesøgning til også at omfatte Geodis fandt sted på et senere tidspunkt end det, hvorpå den appellerede kendelse blev afsagt, således som det fremgår af de til sagens akter henlagte dokumenter. Søgsmålet var imidlertid allerede blevet indledt, da sagen for Retten blev anlagt, og verserede endnu, da den omtvistede afgørelse blev vedtaget. Det omfattede alle eventuelle modtagere og indehavere af den omhandlede støtte, således også Geodis i tilfælde af, at denne – i modsætning til, hvad der blev fastslået i den omtvistede afgørelse – blev anset for at være en successiv modtager af støtten. Desuden havde appellanterne i deres bemærkninger til den til Retten indgivne formalitetsindsigelse fremhævet, at det var i deres interesse, at tilbagesøgningen af statsstøtten også kom til at omfatte Geodis, og at der var en direkte forbindelse mellem den omtvistede afgørelse og udfaldet af den sag, der verserede for den nationale domstol. På denne baggrund mener jeg ikke, at udvidelsen af søgsmålet om tilbagesøgning til også at omfatte Geodis kan betragtes som en rent hypotetisk omstændighed, der ikke kan begrunde en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse for Retten.

31 — Jf. i denne retning dom Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

32 — Jf. hvad dette angår præmis 24 og 25 i dom Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71), der drejer sig om synspunkter udtrykt af Kommissionen i skrivelser vedrørende størrelsen af den støtte, der skal tilbagesøges hos en bestemt modtager.

53. For det tredje skal det argument prøves, som Kommissionen har fremsat om, at Mory-selskaberne som følge af, at de er under likvidation og dermed ikke længere driver virksomhed på markedet, ikke har interesse i, at deres konkurrencemæssige stilling genoprettes ved, at statsstøtten tilbagesøges, og at de derfor ikke har interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

54. Ved dette argument sammenblander Kommissionen imidlertid efter min opfattelse søgsmålsinteresse i sagen for den nationale domstol med den krævede søgsmålsinteresse for Unionens retsinstanser. Således som jeg har anført gentagne gange, forudsætter søgsmålsinteresse nemlig ifølge Unionens retsinstansers praksis, at en annullation af den anfægtede retsakt kan tilføre sagsøgeren en fordel. Jeg har nævnt, at en annullation af den omtvistede afgørelse ville fjerne en hindring for, at den sag om tilbagesøgning, der verserer for den nationale ret, også kom til at omfatte andre potentielle modtagere af den statsstøtte, som er blevet erklæret ulovlig. Det er heri, at den fordel for appellanterne består, som begrundes, at de har søgsmålsinteresse til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

55. Det er imidlertid for tribunal administratif de Paris og ikke for Unionens retsinstanser, at der er nedlagt påstand om tilbagesøgning af statsstøtten. At påstå, at appellanterne ikke længere har interesse i en tilbagesøgning af statsstøtten, svarer til at fastslå, at de ikke længere har interesse i at fortsætte den nationale sag, hvilket det ikke tilkommer Unionens retsinstanser at gøre. Heraf følger, at det – i modsætning til hvad den hævdede under retsmødet – er Kommissionen selv, der ved sit argument risikerer at indføre en betingelse om, at den sag, som er indledt for den nationale ret, skal kunne antages til realitetsbehandling. Dette argument må derfor forkastes.

56. Hvad dernæst angår appellanternes argument om, at det giver dem søgsmålsinteresse, at en gunstig afgørelse fra tribunal administratif de Paris vil styrke mulighederne for et positivt udfald af deres erstatningssag ved tribunal de commerce, har de – uden forbindelse med spørgsmålet om formaliteten – ikke forklaret, hvori den sammenhæng mellem de to sager består, som medfører, at mulighederne for et positivt udfald af deres erstatningssag angiveligt ville blive styrket. Dette argument kan derfor ikke tiltrædes.

57. Hvis argumentet skal forstås således, at Geodis eventuelt kunne findes ansvarlig for det tab, som Mory-selskaberne har lidt, hvis tribunal administratif de Paris fastslår, at det er pligtigt at tilbagesøge støtten hos Geodis, fordi denne har nydt godt af den, er det sammenfaldende med argumentationen om erstatningssøgsmålet og vil blive behandlet i den del, som vedrører dette.

58. Det følger af det ovenstående i det hele, at Retten, idet den ikke fastslog, at appellanterne inden for rammerne af deres søgsmål ved tribunal administratif de Paris havde kunnet opnå en fordel ved, at den omtvistede afgørelse blev annulleret, efter min opfattelse begik en retlig fejl. Jeg foreslår derfor, at den appellerede kendelse ophæves.

b) Erstatningssagen ved tribunal de commerce de Paris

i) Den appellerede kendelse

59. Endvidere har appellanterne anfægtet præmis 42-50 i den appellerede kendelse, hvori Retten fastslog, at de ikke havde godtgjort, at en annullation af den omtvistede afgørelse ville fremme det erstatningssøgsmål, de havde anlagt ved tribunal de commerce de Paris med påstand om, at det blev pålagt Sernam-koncernen og Geodis in solidum at erstatte det tab, som de nævnte selskaber som modtagere af den ulovlige statsstøtte angiveligt havde påført Mory-selskaberne. Retten fastslog hvad dette angår, dels at en annullation af den omtvistede afgørelse ikke ville tilføre appellanterne nogen fordel, i den udstrækning søgsmålet omfattede Sernam-koncernen, eftersom det allerede var blevet fastslået i Sernam 2-beslutningen, at den støtte, Sernam-koncernen havde modtaget, var ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet. Appellanterne havde derfor kunnet anlægge erstatningssøgsmål siden vedtagelsen af denne beslutning.

60. Dels fastslog Retten med hensyn til Geodis, at denne ikke kunne være ansvarlig for appellanternes dårlige økonomiske situation, da Geodis havde overtaget Sernam-koncernens virksomhed efter vedtagelsen af den omtvistede afgørelse. Appellanterne havde heller ikke godtgjort, at Geodis kunne gøres ansvarlig i henhold til national ret for det tab, som Sernam-koncernen angiveligt havde forårsaget, blot fordi Geodis havde overtaget nogle af koncernens aktiver. Derudover fastslog Retten, at Mory-selskaberne ikke kunne lide yderligere tab som følge af Geodis' overtagelse af Sernam-koncernens aktiver, da de havde indstillet al erhvervsmæssig virksomhed, siden de var trådt i likvidation.

ii) Parternes argumenter

61. Appellanterne har gjort gældende, at det var fejlagtigt, at Retten fastslog, at deres søgsmålsinteresse ikke kunne begrundes i det erstatningssøgsmål, de havde anlagt ved tribunal de commerce de Paris. For det første blev dette søgsmål ikke anlagt for sent. Det kunne nemlig først anlægges efter vedtagelsen af Sernam 3-afgørelsen, hvori støtten blev erklæret uforenelig med fællesmarkedet, idet Sernam 1- og Sernam 2-beslutningen var beslutninger om betinget godkendelse. Endvidere kunne det ikke udledes af den omstændighed, at erstatningssøgsmålet endnu ikke var blevet anlagt, da annulationssøgsmålet blev indbragt for Retten, at appellanterne ikke havde søgsmålsinteresse. Dels var det nemlig udtrykkeligt angivet i stævningen for Retten, at erstatningssøgsmålet ville blive anlagt, dels blev det anlagt før afsigelsen af den appellerede kendelse. Desuden kunne Retten ikke med henblik på at fastslå, om der forelå søgsmålsinteresse for den, sætte sin vurdering af, om der var grundlag for et erstatningssøgsmål mod Geodis, i stedet for den nationale domstols vurdering og fastslå, at dette søgsmål var dømt til at mislykkes. Et søgsmål mod Geodis ville under alle omstændigheder være berettiget, da Geodis dels var ansvarlig for den manglende gennemførelse af Sernam 1-beslutningen, dels måtte betragtes som den aktuelle modtager af den med fællesmarkedet uforenelige støtte og i den egenskab anses for at være den, som det, in solidum med de successive modtagere af støtten og tildeleren af den, påhvilede at betale erstatning for skadevirkningerne for Mory-selskaberne. Hvis, endelig, den omtvistede afgørelse blev annulleret, ville appellanterne over for Geodis kunne påberåbe sig berigelsesgrundsætningen. Dette argument kan antages til realitetsbehandling inden for rammerne af en appel, da det støtter et mere generelt anbringende, som allerede blev fremført for Retten.

62. Ifølge Kommissionen er det for at begrunde søgsmålsinteresse ikke tilstrækkeligt at påberåbe sig hvilket som helst fremtidigt eller aktuelt erstatningssøgsmål for en national domstol uden hensyn til, om en sådan sag kan vindes. Ifølge retspraksis skal en sagsøger påvise, at han har reel og åbenbar interesse i den påståede annulation inden for rammerne af et (selv potentielt) erstatningssøgsmål for de nationale domstole, som dog ikke er rent hypotetisk. I de øvrige tilfælde kan sagsøgerens ret udøves, hvis betingelserne er opfyldt, gennem en ulovlighedsindsigelse for de nationale domstole, hvilket gør det muligt at undgå, at Unionens retsinstanser forelægges formålsløse tvister. I det foreliggende tilfælde ville der klart ikke have kunnet påvises en reel interesse i den påståede annulation i første instans. Appellanterne anlagde kun deres erstatningssøgsmål for at imødegå Kommissionens formalitetsindsigelse, og det endog først over et år efter vedtagelsen af Sernam 3-afgørelsen. Argumentet om, at Geodis kunne anses for ansvarlig for den manglende gennemførelse af Sernam 1-beslutningen, er et nyt argument, som ikke kan antages til realitetsbehandling inden for rammerne af en appel. Det er i øvrigt klart grundløst, eftersom der ved denne beslutning ikke blev pålagt Geodis, men den franske stat en forpligtelse. Endelig er det klart, at argumentet om ugrundet berigelse skal afvises, da det er blevet fremsat for første gang inden for rammerne af appellen. Under alle omstændigheder er der ikke fremført noget vægtigt argument til støtte for påstanden om denne grundsætning.

iii) Bedømmelse

63. Er det nødvendigt, for at en sagsøger kan have en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse for Unionens retsinstanser, som er begrundet i en sag, navnlig en erstatningssag, der er anlagt ved en national domstol, at sagen allerede er anlagt, når søgsmålet indbringes for Unionens retsinstanser? Skal den pågældende sagsøger bevise – og i bekræftende fald hvilke beviskrav gælder der – at den sag, som vedkommende har anlagt ved den nationale domstol, kan vindes? Og i hvilket omfang skal – for ikke at sige kan – Unionens retsinstanser vurdere, hvor store muligheder der er for, at den sag, som er anlagt ved den nationale domstol, kan vindes, med henblik på at fastslå, at den kan begrunde en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse ved Unionens retsinstanser?

64. Dette er nogle af de spørgsmål, som rejses i denne del af appellanternes appel.

65. Ved besvarelsen af spørgsmålene bør det efter min opfattelse dels have i erindring, at søgsmålsinteresse i retspraksis er blevet karakteriseret som en eksisterende og faktisk interesse, der ikke kan vurderes i relation til en omstændighed af fremtidig og hypotetisk art³³. Dels finder jeg det formålstjenligt at undersøge retspraksis, nærmere bestemt de sager, hvori spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger søgsmålsinteresse ved Unionens retsinstanser, er blevet prøvet under hensyn til sammenhængen mellem det pågældende annullationssøgsmål og et andet søgsmål. En sådan undersøgelse giver nemlig nyttige oplysninger.

– Undersøgelse af retspraksis: søgsmålsinteresse og søgsmål

66. En undersøgelse af den relevante retspraksis gør det muligt at afgrænse tre typer af sager.

67. En første række sager vedrører tilfælde, hvor spørgsmålet om søgsmålsinteresse er blevet prøvet i relation til anlæggelsen af et erstatningssøgsmål mod Unionen ved dennes retsinstanser. I denne type af sager har en sagsøger ifølge fast retspraksis en interesse i en påstand om annullation af en retsakt, som påvirker ham direkte, for at få Unionens retsinstanser til at fastslå, at der er begået en ulovlighed mod sagsøgeren, da en sådan konstatering kan anvendes som grundlag for et *eventuelt* erstatningssøgsmål med henblik på en passende udbedring af det tab, som den anfægtede retsakt har forårsaget³⁴. Domstolen har i den sammenhæng præciseret, at spørgsmålet om, hvorvidt en sagsøgers søgsmålsinteresse fortsat består (og dermed også, om den foreligger), skal bedømmes konkret, idet der bl.a. skal tages hensyn til følgerne af den hævdede ulovlighed og arten af den skade, som angiveligt er lidt³⁵.

68. Det kan således fastslås for så vidt angår denne første række sager, at den blotte *mulighed* for at anlægge et erstatningssøgsmål er et tilstrækkeligt grundlag for, at der foreligger en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse. Det kræves dog ikke i dette øjemed, at erstatningssøgsmålet allerede er anlagt, når annullationssøgsmålet indbringes.

33 — Jf. den retspraksis, hvortil der henvises i fodnote 24 ovenfor. Retten har i sin faste praksis nærmere redegjort for denne karakterisering og fastslået, at når den interesse, som en sagsøger påstår at have, vedrører en fremtidig retsstilling, skal han godtgøre, at indgrebet i retsstillingen allerede på nuværende tidspunkt er sikkert. En sagsøger kan derfor ikke påberåbe sig fremtidige og uvisse situationer med henblik på at godtgøre sin interesse i at kræve annullation af den anfægtede retsakt. Jf. hvad dette angår bl.a. dom *Sniace mod Kommissionen* (T-141/03, EU:T:2005:129, præmis 26). Medmindre jeg tager fejl, har Domstolen aldrig gentaget denne formulering. Den appellerede kendelse bygger udtrykkeligt på denne praksis ved Retten (jf. præmis 27 i den appellerede kendelse).

34 — Jf. hvad dette angår Domstolens domme *Könecke Fleischwarenfabrik mod Kommissionen* (76/79, EU:C:1980:68, præmis 9), *Frankrig m.fl. mod Kommissionen* (C-68/94 og C-30/95, EU:C:1998:148, præmis 74), *Abdulrahim mod Rådet og Kommissionen* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, præmis 64), Domstolens kendelse *Kommissionen mod Provincia di Imperia* (C-183/08 P, EU:C:2009:136, præmis 30) samt Rettens domme *Shanghai Excell M&E Enterprise og Shanghai Adepteck Precision mod Rådet* (T-299/05, EU:T:2009:72, præmis 53-55) og *Éditions Odile Jacob mod Kommissionen* (T-471/11, EU:T:2014:739, præmis 44, som i øjeblikket er genstand for en appelsag).

35 — Dom *Abdulrahim mod Rådet og Kommissionen* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, præmis 65).

69. Endvidere skal det bemærkes hvad dette angår, dels at det i den nævnte situation udgør en nødvendig forudsætning for et erstatningssøgsmål mod Unionen selv, at det er fastslået, at denne har begået en ulovlighed, dels at det ifølge den retspraksis, hvortil der henvises i punkt 29 og 65 ovenfor, under alle omstændigheder ikke må være rent hypotetisk, at der anlægges et sådant erstatningssøgsmål. I sagen Socratec mod Kommissionen³⁶ fandt Retten således på grundlag af en række omstændigheder, at det erstatningssøgsmål, som sagsøgeren i det pågældende tilfælde havde påberåbt sig for at begrunde, at han havde søgsmålsinteresse, var rent hypotetisk. Retten fandt følgelig, at sagsøgeren ikke havde søgsmålsinteresse, og afviste søgsmålet³⁷.

70. En anden række sager, som alle er blevet afgjort af Retten, og som omfatter sagerne Sniace mod Kommissionen³⁸ og Salvat père & fils m.fl. mod Kommissionen³⁹, hvortil Kommissionen har henvist i sine skriftlige indlæg, vedrører en anden situation⁴⁰. I disse sager havde sagsøgerne for at begrunde, at de havde søgsmålsinteresse, nemlig påberåbt sig, at der var risiko for, at tredjeparter anlagde søgsmål mod dem ved de nationale domstole. Retten anlagde en holdning, hvorefter der kan udledes søgsmålsinteresse af en *påvist risiko*, der følger af, at sagsøgernes retsstilling kan blive berørt af sagsanlæg, eller at risikoen for sagsanlæg er *eksisterende og faktisk*⁴¹.

71. Skønt Retten i sagerne Sniace mod Kommissionen og Salvat père & fils m.fl. mod Kommissionen, hvortil Kommissionen har henvist, havde konkluderet, at der ikke forelå en påvist risiko, fandt den derimod sagen TV2/Danmark m.fl. mod Kommissionen, at der forelå en sådan risiko. Som grundlag for denne konklusion tog Retten navnlig i betragtning, at en tredjepart efter anlæggelsen af annulationssøgsmålet for den rent faktisk havde anlagt et erstatningssøgsmål mod sagsøgeren med påstand om godtgørelse af det tab, som anvendelsen af den ulovlige statsstøtte angiveligt havde forårsaget. Ifølge Retten havde den påviste risiko for et sådant sagsanlæg materialiseret sig ved det nævnte søgsmål⁴².

72. Det kan derfor konstateres, at det ligeledes i denne anden række af sager, på samme måde som i den første, ifølge retspraksis er tilstrækkeligt, at der på tidspunktet for anlæggelsen af annulationssøgsmålet for Unionens retsinstanser foreligger en risiko for sagsanlæg, der kan berøre sagsøgerens retsstilling i forbindelse med den anfægtede retsakt, forudsat at risikoen er påvist, for at godtgøre, at der foreligger søgsmålsinteresse, uden at det er nødvendigt, at der allerede er anlagt sag.

73. I en tredje række af sager har Unionens retsinstanser vurderet, om en sagsøger havde søgsmålsinteresse under hensyn til eventuelle søgsmål, den pågældende selv kunne anlægge ved de nationale domstole. I sagen Lech-Stahlwerke mod Kommissionen⁴³ anerkendte Domstolen således, at en sagsøger havde søgsmålsinteresse på grund af det søgsmål, som den pågældende eventuelt kunne

36 — T-269/03, EU:T:2009:211.

37 — I denne sag havde Retten lagt til grund for sin konklusion om, at erstatningssøgsmålet var af rent hypotetisk karakter, for det første, at der flere år efter, at det angivelige tab var lidt, endnu ikke var blevet anlagt et sådant søgsmål, for det andet, at sagsøgeren under retsmødet selv havde medgivet, at erstatningssøgsmålet var hypotetisk, og for det tredje, at sagsøgeren havde oplyst, at hans aktionærer ikke havde givet tilladelse til, at der blev anlagt et sådant søgsmål, selv hvis han vandt det annulationssøgsmål, han havde indbragt (jf. præmis 45-47 i dommen i sagen Socratec mod Kommissionen, hvortil der henvises i foregående fodnote).

38 — T-141/03, EU:T:2005:129.

39 — T-136/05, EU:T:2007:295.

40 — Til denne anden gruppe hører, ud over sagerne Sniace mod Kommissionen og Salvat père & fils m.fl. mod Kommissionen, hvortil der henvises i de to foregående fodnoter, de sager, som har givet anledning til dom TV2/Danmark m.fl. mod Kommissionen (T-309/04, T-317/04, T-329/04 og T-336/04, EU:T:2008:457, navnlig præmis 67-82) og kendelse Schutzgemeinschaft Milch und Milcherzeugnisse mod Kommissionen (T-113/11, EU:T:2014:756, jf. navnlig præmis 32-34).

41 — Domme Sniace mod Kommissionen (T-141/03, EU:T:2005:129, præmis 28), Salvat père & fils m.fl. mod Kommissionen (T-136/05, EU:T:2007:295, præmis 43) og TV2/Danmark m.fl. mod Kommissionen (T-309/04, T-317/04, T-329/04 og T-336/04, EU:T:2008:457, præmis 79).

42 — T-309/04, T-317/04, T-329/04 og T-336/04, EU:T:2008:457, præmis 79-81.

43 — C-111/99 P, EU:C:2001:58.

anlægge ved en national domstol⁴⁴. Derimod afviste Retten i kendelsen *First Data m.fl. mod Kommissionen*⁴⁵, der vedrørte artikel 101 TEUF, at sagsøgerne havde søgsmålsinteresse, idet den fandt, at en annullation af den omtvistede beslutning ikke længere var nødvendig som grundlag for deres eventuelle erstatningssøgsmål mod modtageren af en beslutning om negativattest⁴⁶.

74. Jeg mener, at der af ovenstående undersøgelse af retspraksis kan udledes en række oplysninger om muligheden for at påberåbe sig andre søgsmål som begrundelse for, at der foreligger interesse i et annullationssøgsmål for Unionens retsinstanser.

75. For det første er det, for at et søgsmål – navnlig et erstatningssøgsmål – kan begrunde, at en sagsøger har søgsmålsinteresse, ikke absolut nødvendigt, at søgsmålet allerede er anlagt, når sagen om annullation anlægges for Unionens retsinstanser. Det er dog nødvendigt, at det på dette tidspunkt ikke er rent hypotetisk, at der anlægges et sådant søgsmål, men at der er en påvist sandsynlighed for, at det vil ske. Når søgsmålet er blevet anlagt under sagens behandling, er dette blevet betragtet som en materialisering af en sådan påvist sandsynlighed.

76. For det andet kræves, at der er en direkte forbindelse mellem den eventuelle annullation af den anfægtede EU-retsakt og det søgsmål (navnlig erstatningssøgsmål), der påberåbes som grundlag for, at der foreligger interesse i et annullationssøgsmål til prøvelse af retsakten. Denne direkte forbindelse forudsætter, at en annullation af den anfægtede retsakt er nødvendig for, at sagsøgerens retsstilling vil være berørt under den påberåbte sag. Således som jeg anførte i punkt 29 ovenfor, påhviler det sagsøgeren at føre bevis for, at der foreligger en sådan direkte forbindelse mellem den eventuelle annullation af EU-retsakten og påvirkningen af vedkommendes retsstilling.

77. For det tredje kan det konstateres, at Unionens retsinstanser ikke i nogen af de gennemgåede sager undersøgte (endsige foretog en detaljeret undersøgelse af) mulighederne for, at det søgsmål kunne vindes, som var blevet påberåbt til støtte for, at der forelå søgsmålsinteresse, uanset om det pågældende søgsmål (potentielt) var blevet anlagt for Unionens retsinstanser eller for en national domstol. I ingen af sagerne afviste Unionens retsinstanser, at der forelå søgsmålsinteresse, på grundlag af en realitetsundersøgelse af mulighederne for, at det påberåbte søgsmål kunne vindes.

78. Spørgsmålet om, hvilken grad af sandsynlighed en sagsøger skal kunne bevise, at der er for, at han vinder det søgsmål, som han har anlagt ved en national domstol, for at godtgøre, at han har søgsmålsinteresse, og det dermed forbundne spørgsmål om, hvorledes Unionens retsinstanser skal vurdere denne grad, er vanskelige. De forudsætter nemlig en afvejning af forskellige krav: på den ene side kravet om, at Unionens retsinstanser ikke forelægges rent teoretiske spørgsmål, hvis løsning ikke kan have retsvirkninger, og på den anden side kravet om, at henholdsvis Unionens retsinstansers og de nationale domstoles kompetenceområder iagttages.

44 — I denne sag havde appellant anført en kommissionsbeslutning, hvori det blev fastslået, at en påtænkt finansiel støtte, inden for hvis rammer delstaten Bayern havde forpligtet sig til at betale sagsøgeren 20 mio. DEM, udgjorde ulovlig statsstøtte. Domstolen undlod at tage den formalitetsindsigelse til følge, som Kommissionen havde rejst, og hvorefter der, efter at delstatens omstrukturingsplaner var blevet opgivet, ikke længere foreslå nogen interesse i et søgsmål, idet den udtalte, at »det ikke [var] udelukket, at en national retsinstans med kompetence i sagen kunne dømme delstaten Bayern til at betale [sagsøgeren] 20 mio. DEM« (jf. præmis 19 i kendelse *Lech-Stahlwerke mod Kommissionen*).

45 — T-28/02, EU:T:2005:357.

46 — I denne sag fandt Retten, at det forhold, at en national domstol, som var blevet forelagt et erstatningssøgsmål, havde taget Kommissionens vurdering om anvendeligheden af artikel 101 TEUF i betragtning, var en usikker og således fremtidig og hypotetisk omstændighed (præmis 47-51). På samme måde fandt Retten i dom *NBV og NVB mod Kommissionen* (T-138/89, EU:T:1992:95), at det udgjorde en usikker omstændighed, at en national domstol havde anlagt en anden vurdering end Kommissionen af den i artikel 101 TEUF fastsatte betingelse om påvirkning af handelen mellem medlemsstaterne (jf. præmis 33; i denne sag synes Retten dog at have sigtet mod muligheden for, at tredjeparter anlagde et søgsmål).

79. På denne baggrund skal Unionens retsinstanser ganske vist efterprøve, at sagsøgeren har godtgjort, at han har en reel interesse i den påståede annullation inden for rammerne af et, også eventuelt, søgsmål for de nationale domstole, men de hverken kan eller skal, således som Kommissionen selv med rette har påpeget, sætte sig i stedet for den nationale domstol med hensyn til afgørelsen af, om der er grundlag for søgsmålet.

80. I lyset heraf finder jeg under hensyn til den undersøgelse af retspraksis, som jeg foretog i punkt 67-73 ovenfor, at det burde være tilstrækkeligt til at underbygge, at en sagsøger har søgsmålsinteresse, at han beviser, at det søgsmål, som han påberåber sig til støtte herfor, ikke er hypotetisk, og at der er en direkte forbindelse mellem den eventuelle annullation af EU-retsakten og påvirkningen af hans retsstilling inden for rammerne af dette søgsmål, undtagen i tilfælde, hvor søgsmålet har kunstig eller fiktiv karakter eller er åbenbart urealistisk. Selv en summarisk vurdering af mulighederne for at vinde et søgsmål, der er anlagt ved en national domstol, indebærer nemlig nødvendigvis en realitetsprøvelse af søgsmålet på grundlag af national ret. En sådan vurdering mener jeg ikke henhører under Unionens retsinstanser.

81. I denne sammenhæng skal det ligeledes påpeges – således som Kommissionen har gjort gældende – at en eventuel afvisning af et annullationssøgsmål på grund af manglende søgsmålsinteresse ikke berører muligheden for, at den nationale domstol rejser spørgsmål om gyldigheden af den EU-retsakt, som er genstand for søgsmålet, inden for rammerne af en præjudiciel forelæggelse, hvis det senere viser sig, at denne domstol finder det afgørende for behandlingen af det søgsmål, den er forelagt, om den pågældende retsakt er lovlig. Der er i øvrigt blevet henvist til denne omstændighed i retspraksis⁴⁷. Den nævnte mulighed indebærer dog ikke, at en sagsøger, som har en eksisterende og faktisk søgsmålsinteresse som defineret i retspraksis⁴⁸, og som har søgsmålskompetence, skal kunne anfægte retsakten for Unionens retsinstanser.

– Anvendelse på det foreliggende tilfælde

82. Det er således på baggrund af disse principper, at de kritikpunkter skal undersøges, som appellanterne har fremført mod den appellerede kendelse. Det skal derfor efterprøves, således som Retten fastslog, om en annullation af den omtvistede afgørelse ikke ville have tilført appellanterne nogen fordel inden for rammerne af det erstatningssøgsmål, de havde anlagt ved tribunal de commerce de Paris, og at de derfor ikke havde interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af afgørelsen.

83. Hvad dette angår skal, indledningsvis, det af Kommissionen fremførte argument (hvortil der henvises i præmis 41 i den appellerede kendelse) forkastes, hvorefter et sådant søgsmål ville være anlagt for sent. Selv om erstatningssøgsmålet mod Sernam-koncernen og Geodis endnu ikke var blevet anlagt, da annullationssøgsmålet blev indbragt for Retten – således som jeg anførte ovenfor – er denne omstændighed ifølge retspraksis nemlig ikke afgørende. I det foreliggende tilfælde havde appellanterne dog henvist til et sådant søgsmål i stævningen. Søgsmålet blev efterfølgende rent faktisk anlagt under sagens behandling, idet der blev indbragt et erstatningssøgsmål for tribunal de commerce de Paris. På denne baggrund mener jeg ikke, at et sådant søgsmål kan anses for at have været rent hypotetisk på det tidspunkt, hvor sagen for Retten blev anlagt⁴⁹. Endvidere, selv om erstatningssøgsmålet mod Sernam-koncernen ganske vist kunne have været anlagt på et tidligere tidspunkt, kunne

47 — Jf. f.eks. domme NBV og NVB mod Kommissionen (T-138/89, EU:T:1992:95, præmis 33) og Sniace mod Kommissionen (T-141/03, EU:T:2005:129, præmis 40) samt kendelse First Data m.fl. mod Kommissionen (T-28/02, EU:T:2005:357, præmis 51).

48 — Jf. punkt 28 og 29 ovenfor.

49 — Endvidere kan intet i sagens akter underbygge Kommissionens påstand om, at søgsmålet ville være kunstigt, fordi det udelukkende ville være anlagt for at imødegå dennes formalitetsindsigelse.

erstatningssøgsmålet mod Geodis ikke have været anlagt, før Geodis havde erhvervet Sernam-koncernens aktiver, hvilket utvivlsomt først havde kunnet ske, efter at den omtvistede afgørelse var blevet vedtaget, således som Retten selv bemærkede i præmis 44 i den appellerede kendelse.

84. Da det ved tribunal de commerce de Paris anlagte erstatningssøgsmål var rettet mod Sernam-koncernen og Geodis in solidum, foretog Retten dernæst en sondring mellem det tab, som henholdsvis Sernam-koncernen og Geodis angiveligt havde påført appellanterne.

85. Hvad for det første angår erstatning for det tab, som Sernam-koncernen angiveligt havde påført appellanterne som følge af de fordele, som tildelingen af statsstøtten indebar, er jeg enig i den vurdering, som Retten foretog i punkt 43 i den appellerede kendelse, og hvorefter en annulation af den omtvistede afgørelse ikke ville have kunnet tilføre appellanterne nogen fordel i denne henseende. Det var nemlig allerede blevet fastslået i Sernam 2-beslutningen og Sernam 3-afgørelsen, at Sernam-koncernen havde modtaget en ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet støtte, hvorfor disse beslutninger selv kunne danne grundlag for et erstatningssøgsmål mod Sernam-koncernen. Den omtvistede afgørelse drejer sig derimod kun om spørgsmålet om, hvorvidt der er økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen og Geodis. Den kan derfor ikke påberåbes til støtte for, at Sernam-koncernen tillægges et erstatningsansvar. En annulation af afgørelsen ville ikke have nogen konsekvenser i denne henseende. Der er med andre ord ikke nogen direkte forbindelse mellem en annulation af den omtvistede afgørelse og erstatningssøgsmålet mod Sernam-koncernen⁵⁰.

86. Hvad for det andet angår erstatning for det tab, som Geodis angiveligt havde påført appellanterne, fandt Retten, at Geodis ikke kunne være ansvarlig for appellanternes dårlige økonomiske situation og deres likvidation⁵¹. Endvidere fastslog den, at appellanterne ikke havde godtgjort, at Geodis i henhold til national ret teoretisk set kunne holdes ansvarlig for det tab, som Sernam-koncernen angiveligt havde påført dem, blot fordi Geodis havde overtaget nogle af koncernens aktiver⁵². Endelig fandt Retten, at Geodis ikke kunne have påført Mory-selskaberne noget tab, da de havde indstillet al erhvervsmæssig virksomhed, siden de var trådt i likvidation.

87. Sådanne konstateringer fra Rettens side grænser efter min opfattelse til – for ikke at sige henhører under, i det mindste delvis – en realitetsprøvelse af det søgsmål, der verserer for den nationale domstol, og en sådan tilkommer det ikke Unionens retsinstanser at foretage, således som jeg anførte i punkt 80 ovenfor. Det spørgsmål, som er afgørende for, om appellanterne har søgsmålsinteresse eller ej, er ikke, om Geodis er ansvarlig for de tab, som appellanterne angiveligt har lidt, hvilket det tilkommer den nationale domstol at afgøre.

88. Efter at det er blevet fastslået, at søgsmålet ikke er åbenbart urealistisk⁵³, er det relevante spørgsmål snarere, om appellanterne i fornødent omfang har godtgjort, at der er en direkte forbindelse mellem en eventuel annulation af den omtvistede afgørelse og det erstatningssøgsmål, der er anlagt mod Geodis, og som er blevet påberåbt til støtte for, at appellanterne har søgsmålsinteresse, på en sådan måde at en annulation af afgørelsen kan tilføre appellanterne en fordel i forbindelse med dette søgsmål. Hvad dette angår har appellanterne fremført to argumenter.

50 — Jf. punkt 76 ovenfor.

51 — Præmis 44-46 i den appellerede kendelse.

52 — Præmis 47 i den appellerede kendelse.

53 — Jf. punkt 80 ovenfor.

89. Hvad indledningsvis angår argumentet om, at et søgsmål mod Geodis er berettiget, da Geodis er ansvarlig for den manglende gennemførelse af Sernam 1-beslutningen, vedrører det – uanset om det kan antages til realitetsbehandling – en omstændighed, som blev fastslået i Sernam 2-beslutningen, og som er den omtvistede afgørelse uvedkommende. Denne omstændighed kan derfor ikke indebære, at der er en forbindelse mellem en eventuel annullation af den omtvistede afgørelse og erstatningssøgsmålet. Argumentet er følgelig irrelevant.

90. Endvidere har appellanterne gjort gældende, at hvis det blev fastslået, at Geodis er den aktuelle modtager af den med fællesmarkedet uforenelige støtte, måtte Geodis af denne grund anses for at være den, det påhviler at erstatte støttens skadevirkninger for Mory-selskaberne in solidum med de øvrige modtagere og tildelerne af støtten. Denne påstand udgør kernen i det søgsmål, som er anlagt ved tribunal de commerce de Paris, hvori appellanterne har nedlagt påstand om, at den nationale domstol fastslår, at Geodis (og de øvrige tidligere modtagere og tildeleren af støtten) har begået en overtrædelse og må anses for ansvarlige for skadevirkningerne af denne overtrædelse.

91. Hvad dette angår har jeg allerede flere gange nævnt, at Kommissionen i den omtvistede afgørelse fastslog, at der ikke er økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen og Geodis, og at Geodis som overtager af Sernam-koncernens aktiver ikke kan anses for at have nydt godt af den støtte, som koncernen blev tildelt. Idet det er uforholdsmæssigt at vurdere, om der er grundlag for søgsmålet i henhold til national ret, finder jeg, at denne konklusion i den omtvistede afgørelse kan undergrave appellanternes søgsmål mod Geodis, eftersom den fjerner forudsætningen for dette søgsmål, nemlig at Geodis kan anses for at være modtager af den statsstøtte, der blev tildelt Sernam-koncernen. Desuden binder denne afgørelse den nationale domstol, således som jeg anførte i punkt 49-51 ovenfor.

92. Heraf følger, at en annullation af den omtvistede afgørelse vil kunne have virkninger for det erstatningssøgsmål, som er anlagt ved tribunal de commerce de Paris. Eksistensen af dette søgsmål kan derfor efter min opfattelse begrunde, at appellanterne har søgsmålsinteresse til prøvelse af den omtvistede afgørelse. Ved at afvise, at der forelå en sådan interesse på grund af søgsmålet, begik Retten følgelig en retlig fejl.

93. Endelig har appellanterne gjort gældende, at deres søgsmålsinteresse ligeledes er begrundet i, at de, hvis den omtvistede afgørelse blev annulleret, kunne fremsætte et supplerende argument for tribunal de commerce de Paris baseret på berigelsesgrundsætningen⁵⁴. Kommissionen finder, at dette er et nyt argument, som er fremsat for første gang, og som derfor ikke kan antages til realitetsbehandling inden for rammerne af en appel.

94. Uden at gå i dybden med spørgsmålet om sondringen mellem et nyt argument (der kan antages til realitetsbehandling) og et nyt anbringende (der ikke kan antages til realitetsbehandling), som jeg tidligere har haft lejlighed til at betegne som »vanskeligt«⁵⁵, er det i denne forbindelse tilstrækkeligt at bemærke, at en part ifølge retspraksis principielt ikke kan fremføre et anbringende for første gang for Domstolen, som parten ikke har fremført for Retten. Et nyt argument, der alene udgør en uddybning af eller en tilføjelse til den for Retten fremførte argumentation, udgør imidlertid ikke noget nyt anbringende, men skal betragtes som en lovlig uddybning af et anbringende, der allerede er fremsat under sagen, og kan derfor realitetsbehandles⁵⁶.

54 — I det foreliggende tilfælde har appellanterne anført, at deres økonomiske situation er blevet forringet ved, at de har mistet en del af deres omsætning, fordi Sernam har kunnet opretholde sin tilstedeværelse på markedet ved hjælp af den med fællesmarkedet uforenelige støtte, og at Geodis har forbedret sin økonomiske situation på deres bekostning ved at overtage den virksomhed, som blev udøvet af Sernam, der modtog den ulovlige støtte, og dermed Sernams omsætning.

55 — Jf. mit forslag til afgørelse Areva m.fl. mod Kommissionen (C-247/11 P og C-253/11 P, EU:C:2013:579, punkt 110-116 og den deri nævnte retspraksis). Jeg har i denne sammenhæng ligeledes bemærket, at et klagepunkt, der hviler på et andet retligt grundlag end de for Retten fremførte anbringender, skal anses for et nyt anbringende, der ikke kan realitetsbehandles, mens et klagepunkt formuleret til støtte for et anbringende, der allerede er fremsat for Retten, i givet fald kan udgøre et argument, som kan antages til realitetsbehandling (jf. bl.a. punkt 112 og 113 og den deri nævnte retspraksis).

56 — Jf. den retspraksis, hvortil der henvises i punkt 110-116 i mit forslag til afgørelse Areva m.fl. mod Kommissionen (C-247/11 P og C-253/11 P, EU:C:2013:579).

95. I det foreliggende tilfælde gjorde appelleranterne gældende over for Kommissionens formalitetsindsigelse for Retten, at de havde interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse på grund af den direkte virkning, som afgørelsen havde på det erstatningssøgsmål, som de havde anlagt ved tribunal de commerce de Paris. Det er ubestridt, at appelleranterne i første instans på intet tidspunkt henviste til berigelsesgrundsætningen.

96. Idet det er uforholdende at undersøge, om et sådant søgsmål for den nationale domstol kan antages til realitetsbehandling af den nationale domstol i forbindelse med den verserende sag, skal det bemærkes, at et søgsmål, hvori det påstås, at der foreligger uberettiget vinding, bygger på et andet retligt grundlag end et erstatningssøgsmål.

97. Efter min opfattelse kan den af appelleranterne fremførte argumentation, hvorefter deres interesse i, at den omtvistede afgørelse annulleres, kan støttes på et andet søgsmål end det, de påberåbte sig i første instans, ikke betragtes som en del af det anbringende, der allerede blev fremsat for Retten. Heraf følger, at en sådan argumentation udgør et nyt anbringende, som ikke kan danne grundlag for en vurdering af lovligheden af Rettens bedømmelse. Den kan derfor ikke antages til realitetsbehandling inden for rammerne af appellen.

98. På baggrund af det ovenfor anførte finder jeg, at appellens andet led skal tages til følge, og at den appellerede kendelse derfor skal annulleres.

2. Det første anbringendes første og fjerde led: status som berørt part og den omtvistede afgørelses karakter

99. Det første anbringendes første og fjerde led bør efter min opfattelse vurderes samlet, eftersom visse dele af den argumentation, som appelleranterne har fremført i disse led, er delvis sammenfaldende, navnlig med hensyn til spørgsmålet om, hvordan den omtvistede afgørelse skal kvalificeres. I de to led har appelleranterne henvist til henholdsvis præmis 29-35 og 55-58 i den appellerede kendelse og gjort gældende, at Retten begik flere retlige fejl og tilsidesatte flere af deres rettigheder.

a) Den appellerede kendelse

100. I præmis 29-35 i den appellerede kendelse forkastede Retten appelleranternes argument om, at det gav dem interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse, at en af dem havde deltaget i den administrative procedure, som førte til Sernam 3-afgørelsen. Retten bemærkede indledningsvis, at dette argument snarere syntes at være et forsøg på at påvise søgsmålskompetence end på at påvise søgsmålsinteresse. Endvidere bemærkede den, at appelleranterne for at godtgøre, at de havde søgsmålskompetence, ifølge retspraksis skulle have påvist, at den omtvistede afgørelse kunne påvirke deres markedsposition i væsentlig grad, hvilket ikke havde kunnet lade sig gøre, da Mory-selskaberne siden deres likvidation ikke længere udøvede virksomhed. Endelig kvalificerede Retten under henvisning til den generelle systematik i proceduren for kontrol med statsstøtte og navnlig artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999⁵⁷ den omtvistede afgørelse som en afgørelse om vilkårene for tilbagesøgning af ulovlig og med fællesmarkedet uforenelig støtte, hvilket spørgsmål kun angik Kommissionen og den berørte medlemsstat.

101. I præmis 55-58 i den appellerede kendelse forkastede Retten argumentet om, at Kommissionen ved den omtvistede afgørelse implicit havde udelukket muligheden for at indlede en formel undersøgelsesprocedure og derved frataget appelleranterne adgangen til at gøre brug af den processuelle ret til at intervenere med henblik på at fremsætte bemærkninger. Retten bemærkede hvad dette angår dels, at hvis appelleranterne havde ønsket, at Kommissionen indledte en formel undersøgelsesprocedure,

57 — Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22.3.1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [artikel 108 TEUF] (EFT L 83, s. 1).

skulle de have indbragt spørgsmålet for den og ikke have anlagt sag til prøvelse af en afgørelse, som drejede sig om situationen i forbindelse med vilkårene for tilbagesøgning af ulovlig og med fællesmarkedet uforenelig støtte, og som derfor kun vedrørte forholdet mellem Kommissionen og den berørte medlemsstat. Dels tog, ifølge Retten, Kommissionen ved den omtvistede afgørelse ikke stilling til eksistensen og foreneligheden med fællesmarkedet af en eventuel støtte på grundlag af artikel 108 TEUF, men besvarede kun det spørgsmål, som de franske myndigheder havde stillet om, hvorvidt den forpligtelse til tilbagebetaling af den ulovlige statsstøtte, som var blevet pålagt Sernam-koncernen ved Sernam 2-afgørelsen, også ville omfatte dens eventuelle overtagere Geodis og BMV.

b) Parternes argumenter

– Appellanternes argumenter

102. I det første led af deres første anbringende, der vedrører præmis 29-35 i den appellerede kendelse, har appellanterne gjort gældende, for det første at Retten modsagde sig selv, idet den lagde den retspraksis til grund for at afvise, at der forelå søgsmålsinteresse, hvorefter en sagsøger altid skal påvise, at en afgørelse om, at en statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet, kan påvirke sagsøgerens markedsposition, for derpå at fastslå, at Kommissionen ved den omtvistede afgørelse ikke havde taget stilling til eksistensen og foreneligheden med artikel 108 TEUF af en eventuel støtte.

103. For det andet fører den holdning, som blev udvist af Retten, der udledte af artikel 14 i forordning nr. 659/1999, at spørgsmålet om vilkårene for tilbagesøgning af den med fællesmarkedet uforenelige støtte udelukkende angår Kommissionen og den af tilbagesøgningen berørte medlemsstat, ifølge appellanterne i princippet til, at ingen andre parter end denne medlemsstat kan have interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af en afgørelse om vilkårene for tilbagesøgning af støtten. En sådan holdning strider imidlertid mod bestemmelserne i artikel 263, stk. 4, TEUF, hvorefter enhver, som er umiddelbart og individuelt berørt af en afgørelse, kan indbringe klage med henblik på prøvelse af denne.

104. For det tredje har Retten skabt uklarhed om kvalifikationen af den omtvistede afgørelse, for at det ikke skal fremgå, at den indtog en anden holdning i dommen i sagen Ryanair mod Kommissionen⁵⁸, som vedrørte en situation, der svarer nøjagtigt til den, som den omtvistede afgørelse drejer sig om.

105. I det fjerde led af deres første anbringende, der vedrører præmis 55-58 i den appellerede kendelse, har appellanterne indledningsvis fremhævet, at det fremgår af sagens akter, at de, i modsætning til hvad Retten lod forstå, rent faktisk havde forelagt Kommissionen, at det kunne indebære en ny overførsel af ulovlig støtte og dermed en omgåelse af Sernam 3-afgørelsen, at Geodis overtog Sernam-koncernens aktiver. Ved at vedtage den omtvistede afgørelse udelukkede Kommissionen, at der blev indledt en indgående undersøgelsesprocedure vedrørende misbruget af Sernam 3-afgørelsen, og krænkede derved appellanternes processuelle rettigheder ved at fratage dem deres rettigheder med hensyn til at fremsætte deres bemærkninger til vilkårene for at overføre aktiver, som havde modtaget ulovlig støtte, til Geodis. Denne situation svarer ifølge appellanterne fuldstændig til den, der blev behandlet i sagen Ryanair mod Kommissionen⁵⁹. Ligesom i denne sag blev appellanterne nemlig ved den omtvistede afgørelse frataget muligheden for at opnå en indgående undersøgelse, selv om en sådan undersøgelse i den foreliggende sag ikke ville have drejet sig om ny støtte, men om misbruget af Sernam 3-afgørelsen.

58 — T-123/09, EU:T:2012:164, stadfæstet af Domstolen (C-287/12 P, EU:C:2013:395).

59 — Jf. fodnote 58 ovenfor.

106. Endvidere har appelleranterne anfægtet Kommissionens kvalifikation af den omtvistede afgørelse som *sui generis* og beskyldt Retten for at undlade at tage stilling til, om de var individuelt berørt, for ikke at skulle forholde sig til denne kvalifikation. De har ligeledes anfægtet kvalifikationen i præmis 33 i den appellerede kendelse af den omtvistede afgørelse som en afgørelse om vilkårene for tilbagesøgning af statsstøtte. Det spørgsmål, der rejses i den omtvistede afgørelse, er ikke, om Geodis er blevet tildelt ny støtte, men om de vilkår, hvorpå Geodis skal overtage Sernams aktiver, udgør en korrekt gennemførelse af Sernam 3-afgørelsen (manglende økonomisk kontinuitet indebærer manglende kontinuitet med hensyn til at modtage statsstøtte) eller tværtimod misbrug af denne afgørelse (dvs. en omgåelse fra de franske myndigheders side). Ved at sammenholde artikel 14 og 16 i forordning nr. 659/1999 med hinanden kan et vilkår for tilbagesøgning af en med fællesmarkedet uforenelig støtte kvalificeres som en omgåelse af tilbagesøgningspligten og dermed som et misbrug som omhandlet i forordningens artikel 16.

107. Endelig bekræfter Rettens begrundelse for at tillade appelleranterne at intervenere til støtte for Kommissionens påstande i den sag, som SNCF havde anlagt til prøvelse af Sernam 3-afgørelsen⁶⁰, efter deres opfattelse, at de har søgsmålsinteresse i den foreliggende sag, der vedrører en afgørelse, som er en forlængelse af Sernam 3-afgørelsen.

– Kommissionens argumenter

108. Med hensyn til det første og det fjerde led har Kommissionen indledningsvis gjort gældende, at appelleranternes argumenter vedrører deres søgsmålskompetence og ikke deres søgsmålsinteresse. Argumenterne kan derfor ikke vise, at de har interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse. Det gælder navnlig det første led, eftersom det forhold, at en part har haft status som berørt part i relation til de første afgørelser, ikke nødvendigvis medfører, at parten har samme status i relation til en senere afgørelse, og eftersom en parts stilling desuden kan have ændret sig med tiden. Hvad det fjerde led angår ses der bort fra, at Mory-selskaberne var trådt i likvidation, før annulationssøgsmålet blev anlagt. Da selskaberne ikke engang er konkurrenter til Sernam længere og heller ikke er konkurrenter til Geodis, finder Kommissionen det vanskeligt at forstå, hvordan en eventuel dom om annulation af den omtvistede afgørelse kan tilføre appelleranterne en fordel.

109. Endvidere ville det kun være relevant, om appelleranterne havde status som berørt part, hvis de havde påstået annulation af en afgørelse, der var truffet efter en foreløbig undersøgelse, på grundlag af hvilken Kommissionen havde besluttet ikke at gøre indsigelse mod en anmeldt foranstaltning. Den omtvistede afgørelse udgør ikke en sådan afgørelse. Kommissionen havde nemlig allerede vedtaget en endelig afgørelse, nemlig Sernam 3-afgørelsen, hvori den fastslog, at der var blevet udbetalt støtte til Sernam, at støtten var uforenelig med fællesmarkedet, og at den skulle tilbagesøges. Den omtvistede afgørelse er i realiteten et led i det loyale samarbejde mellem medlemsstaten og Kommissionen om tilbagesøgningsvilkårene. I almindelighed løses spørgsmål som det, de franske myndigheder havde rejst, blot ved en udveksling af skrivelser mellem Kommissionens tjenestegrene og de nationale myndigheder.

110. Endelig, hvis den omtvistede afgørelse skulle anses for ikke kun at være udtryk for et loyalt samarbejde, ville den ikke kunne anses for at udgøre en endelig afgørelse. I det foreliggende tilfælde ville den nødvendigvis være knyttet til Sernam 3-afgørelsen, som er en endelig afgørelse, og på en måde udgøre en tilføjelse og et direkte supplement til denne. Appelleranterne ville i så fald skulle påvise, at den omtvistede afgørelse påvirkede deres konkurrencemæssige stilling i væsentlig grad og ikke kun, at deres processuelle rettigheder var blevet krænkede.

60 — Kendelse SNCF mod Kommissionen (T-242/12, EU:T:2014:313).

111. Hvad dette angår adskiller den foreliggende sag sig ifølge Kommissionen fra sagen Ryanair mod Kommissionen⁶¹. I modsætning til denne sag var Kommissionen i den foreliggende sag ikke blevet anmodet om at udtale sig om, hvorvidt den planlagte overdragelse havde karakter af støtte, idet der var tale om overdragelse af goder tilhørende en privatperson, hvori staten ikke længere var aktionær, og Kommissionen tog ikke stilling til, om erhververen havde handlet som en privat erhvervsdrivende, der virker under markedsøkonomiske vilkår. Endvidere kan den omtvistede afgørelse heller ikke anses for at udgøre en afgørelse truffet på grundlag af artikel 16 i forordning nr. 659/1999.

c) Bedømmelse

112. I såvel den appellerede kendelse som appellanternes argumentation i forbindelse med de omhandlede to led sammenblandes argumenter om søgsmålskompetence og spørgsmålet om beviset for, at der foreligger søgsmålsinteresse. Jeg har allerede forklaret, at der er tale om to særskilte betingelser for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling⁶².

113. På denne baggrund erindrer jeg om, at Retten afviste søgsmålet med den begrundelse, at appellanterne ikke havde søgsmålsinteresse⁶³, og at det første anbringende i den aktuelle sag vedrører retlige fejl, da Retten fastslog, at der ikke forelå søgsmålsinteresse. Kritikpunkterne i de to led, som jeg behandler på dette stadium, skal derfor vurderes i relation til spørgsmålet om søgsmålsinteresse.

i) Det første led

114. I det første anbringendes første del har appellanterne anfægtet Rettens konklusion om, at det ikke gav dem interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse, at en af dem havde deltaget i den administrative procedure, som førte til Sernam 3-afgørelsen.

115. Når der ses bort fra det ræsonnement, som Retten anlagde i præmis 31-33 i den appellerede kendelse som grundlag for denne konklusion, og som dels vedrører søgsmålskompetence, dels efter min opfattelse indeholder en række fejlagtige bemærkninger, mener jeg ikke, at den konklusion, som Retten nåede frem til, er fejlbehæftet.

116. I relation til statsstøtte kan status som berørt part i den procedure, der har ført til vedtagelsen af en beslutning, ganske vist være relevant med hensyn til at påvise, at der foreligger søgsmålsinteresse⁶⁴, men indebærer som sådan ikke nødvendigvis en interesse i, at den beslutning, som vedtages ved afslutningen af proceduren, annulleres, endsige i, at en beslutning, der, selv om den er forbundet med den førstnævnte, udgør en særskilt beslutning, annulleres. Således som jeg anførte i punkt 28 ovenfor, skal det for at godtgøre, at der foreligger søgsmålsinteresse, påvises, at en annulation af den anfægtede retsakt i sig selv kan tilføre sagsøgeren en fordel. Den blotte omstændighed, at sagsøgeren har haft status som berørt part i den administrative procedure, indebærer ikke i sig selv, at en annulation vil tilføre en sådan fordel.

117. På denne baggrund mener jeg, at det af appellanterne anførte argument, som jeg omtalte i punkt 102 ovenfor, og hvorefter Rettens ræsonnement indeholder en selvmodsigelse, er irrelevant, eftersom den retspraksis, hvortil Retten henviste i præmis 31 i den appellerede kendelse, vedrører søgsmålskompetence og ikke søgsmålsinteresse. Selv om Rettens ræsonnement indeholdt en selvmodsigelse, ville dette derfor ikke have nogen betydning for den, korrekte, konklusion, hvortil den

61 — Jf. fodnote 58 ovenfor.

62 — Jf. punkt 23-30 ovenfor.

63 — Jf. præmis 59 i den appellerede kendelse.

64 — Navnlig når der er tale beslutninger om ikke at gøre indsigelse på grundlag af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 659/1999. Jf. domme Cook mod Kommissionen (C-198/91, EU:C:1993:197, præmis 23), Matra mod Kommissionen (C-225/91, EU:C:1993:239, præmis 17) og Kommissionen mod Kronoply og Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, præmis 47 og 48 og den deri nævnte retspraksis).

nåede. På samme måde mener jeg, at de argumenter, som appelleranterne har udledt af dommen i sagen Ryanair mod Kommissionen⁶⁵, er irrelevante inden for rammerne af det første led. Betragtningerne i denne dom vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt påstanden om annulation kunne antages til realitetsbehandling, drejer sig nemlig om søgsmålskompetence og ikke om søgsmålsinteresse. Imidlertid anerkendte såvel Retten som Domstolen implicit ved at fastslå, at Ryanairs søgsmål kunne antages til realitetsbehandling, at Ryanair havde søgsmålsinteresse, hvorfor en eventuel lighed mellem sagerne kunne være relevant. Jeg kommer tilbage til dette spørgsmål nedenfor i forbindelse med vurderingen af det fjerde led, hvori jeg ligeledes behandler det argument, som jeg omtalte i punkt 103 ovenfor, og af hvis afgørelse spørgsmålet om, hvorledes den omtvistede afgørelse skal kvalificeres, afhænger⁶⁶.

118. Det følger af ovenstående betragtninger, at jeg mener, at det første led af det første anbringende skal forkastes.

ii) Det fjerde led

119. Inden for rammerne af det første anbringendes fjerde led har appelleranterne anfægtet den vurdering, der foranledigede Retten til at afvise, at de havde interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse, ved at forkaste deres argument om, at Kommissionen ved denne afgørelse havde udelukket muligheden for, at der blev indledt en formel undersøgelsesprocedure, og dermed havde frtaget dem deres processuelle ret til at intervenere med henblik på at fremsætte deres bemærkninger. Appelleranterne har ligeledes anfægtet Kommissionens kvalifikation af den omtvistede afgørelse som »sui generis«⁶⁷ og Rettens kvalifikation af afgørelsen som en afgørelse, der vedrører vilkårene for tilbagesøgning af statsstøtte, og som kun angår Kommissionen og den berørte medlemsstat⁶⁸.

120. Hvis den omtvistede afgørelse virkelig skulle kvalificeres som en afgørelse, der udelukkede muligheden for at indlede en formel undersøgelsesprocedure, således som appelleranterne har givet udtryk for, kunne en annulation af den medføre, at de kunne deltage i en eventuel formel undersøgelsesprocedure, forudsat at de havde ret dertil som berørte parter, hvilket udgør et særskilt spørgsmål. I et sådant tilfælde kunne en annulation af den omtvistede afgørelse således, i det mindste potentielt, tilføre dem en fordel, nemlig at deres processuelle rettigheder blev genoprettet. I så fald ville det derfor ikke kunne udelukkes, at de kunne have interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

121. Det spørgsmål rejser sig følgelig, hvorledes den omtvistede afgørelse skal kvalificeres retligt.

65 — Jf. fodnote 58 ovenfor.

66 — Jf. henholdsvis punkt 126-128 og 144 og punkt 139 nedenfor.

67 — Jf. nr. 51 i den omtvistede afgørelse.

68 — Jf. præmis 33 og 56 i den appellerede kendelse.

– Afgørelser om økonomisk kontinuitet og retspraksis

122. En afgørelse af samme art som den omtvistede afgørelse, der *udelukkende* vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger økonomisk kontinuitet, er, medmindre jeg tager fejl, endnu ikke blevet behandlet i retspraksis. Til gengæld har Kommissionen behandlet spørgsmålet ved flere lejligheder⁶⁹.

123. I Seleco-sagen, der gav anledning til dommen i sagen Italien og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen⁷⁰, fandt Kommissionen, at der var økonomisk kontinuitet mellem modtageren af den med fællesmarkedet uforenelige støtte (Seleco SpA) og overtageren af selskabets aktiver (Multimedia). Denne konklusion blev draget i en beslutning⁷¹, hvori det blev fastslået, at der forelå en med fællesmarkedet uforenelig statsstøtte, som blev vedtaget efter, at den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF⁷² var indledt.

124. På samme måde fastslog Kommissionen i Olympic Airlines- sagen⁷³, at der var økonomisk kontinuitet mellem modtageren af en støtte, som var blevet fundet ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet i en tidligere beslutning (fra 2002)⁷⁴, og overtageren af modtagerens aktiver. Som i Seleco-sagen blev dette fastslået i en beslutning, der blev vedtaget efter indledningen af en formel undersøgelsesprocedure⁷⁵. I den samme beslutning havde Kommissionen imidlertid bl.a. fundet, at der var tildelt overtageren af aktiverne ny statsstøtte⁷⁶. Det var inden for rammerne af vurderingen af, om der var tale om en sådan ny statsstøtte til fordel for overtageren af aktiverne, at det var blevet fastslået, at der forelå økonomisk kontinuitet. Kommissionen havde i samme forbindelse fastslået, at den nye, særskilte retlige enhed, som havde overtaget den tidligere modtagers aktiver, var blevet oprettet for at omgå tilbagesøgningsforpligtelsen, således at man undgik at tilbagesøge den støtte, der var blevet erklæret ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet i beslutningen fra 2002⁷⁷.

69 — Det skal nævnes, at der i øjeblikket verserer flere sager for Retten om afgørelser, hvori Kommissionen undersøger, om der foreligger økonomisk kontinuitet mellem en modtager af statsstøtte og overtageren af dennes aktiver. Jeg henviser dels til sagerne Larko mod Kommissionen (T-412/14) og Larymnis Larko mod Kommissionen (T-576/14), der vedrører Kommissionens afgørelse af 27.3.2014 [SG-Grefte(2014) D/4621/28/03/2014], som er rettet til Den Helleniske Republik, og som vedrører statsstøtte gennemført til fordel for aktieselskabet »Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki Anonimi Eteria NEA LARKO« (NOUVELLE LARKO), dels til sagerne Italien mod Kommissionen (T-673/14), Sea mod Kommissionen (T-674/14) og Airport Handling mod Kommissionen (T-688/14), der alle vedrører Kommissionens afgørelse C(2014) 4537 final af 9.7.2014, meddelt den 10.7. 2014, vedrørende selskabet SEA SpA's oprettelse af selskabet Airport HandlingSpA. Jeg kan naturligvis ikke udtale mig om disse verserende sager, men tager dem ikke desto mindre i betragtning i min vurdering.

70 — C-328/99 og C-399/00, EU:C:2003:252.

71 — Kommissionens beslutning 2000/536/EF af 2.6.1999 om Italiens statsstøtte til virksomheden Seleco SpA (EFT 2000 L 227, s. 24, jf. navnlig specifikt 116.-120. betragtning). I den dom, hvortil der henvises i den foregående fodnote, annullerede Domstolen beslutningen delvis på grund af tilsidesættelse af begrundelsespligten.

72 — Tidligere artikel 88, stk. 2, EF.

73 — I denne sag afsagde Unionens retsinstanser flere domme. Dem, som er relevante i denne forbindelse, er dels domme Grækenland m.fl. mod Kommissionen (T-415/05, T-416/05 og T-423/05, EU:T:2010:386), der vedrører et annullationssøgsmål til prøvelse af Kommissionens beslutning K(2005) 2706 endelig af 14.9.2005 om statsstøtte til Olympiaki Aeroporia Ypiresies Ae [C 11/2004 (ex NN 4/2003) – Olympiaki Aeroporia – omstrukturering og privatisering], dels Kommissionen mod Grækenland (C-415/03, EU:C:2005:287), der vedrører et søgsmål mod Den Helleniske Republik for manglende gennemførelse af forpligtelsen til at tilbagesøge støtte, der blev fundet ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet i Kommissionens beslutning 2003/372/EF af 11.12.2002 om støtte fra den græske stat til Olympic Airways (EUT 2003 L 132, s. 1).

74 — Beslutning 2003/372 (jf. foregående fodnote).

75 — Beslutning K(2005) 2706 endelig (jf. fodnote 73).

76 — Ibidem, artikel 1.

77 — Jf. 178.-183. betragtning i beslutning K(2005) 2706 endelig.

125. Desuden skal det nævnes, at spørgsmålet i denne sag om en mulig omgåelse af forpligtelsen til at tilbagesøge støtte ved hjælp af en juridisk konstruktion var blevet rejst i beslutningen om at indlede proceduren⁷⁸ inden for rammerne af vurderingen af andre foranstaltninger, der kunne udgøre statsstøtte. Kommissionen havde i beslutningen anført, at den nærede alvorlig tvivl på grund af muligheden for, at stiftelsen af det selskab, som havde overtaget aktiverne, i sig selv udgjorde en statsstøtte⁷⁹.

126. Spørgsmålet om, hvorvidt der forelå økonomisk kontinuitet, opstod endvidere i Alitalia-sagen, som gav anledning til Rettens og Domstolens domme i sagerne Ryanair mod Kommissionen⁸⁰, som appellerterne flere gange har påberåbt sig.

127. I denne sag havde Kommissionen i en første beslutning⁸¹, der blev vedtaget ved afslutningen af en formel undersøgelsesprocedure, fastslået, at der var blevet ydet støtte til Alitalia, som var uforenelig med fællesmarkedet, og krævet, at støtten blev tilbagesøgt hos denne. Derpå havde Kommissionen i en anden afgørelse, der blev vedtaget samme dag som den førstnævnte beslutning⁸², efter at have underrettet de italienske myndigheder undersøgt foranstaltningen vedrørende salget af Alitalias aktiver. Den havde i denne forbindelse fastslået, dels at den procedure, der var blevet fulgt med henblik på overdragelse af aktiverne, ikke indebar, at erhververne blev tildelt støtte⁸³, dels at overførslen af aktiverne i henhold til denne procedure ikke indebar økonomisk kontinuitet mellem Alitalia og erhververne af aktiverne⁸⁴. Kommissionen havde heraf draget den konklusion, at den anmeldte foranstaltning, som ændret i overensstemmelse med de italienske myndigheders tilsagn, ikke udgjorde støtte, eftersom tilsagnene var blevet iagttaget fuldt ud.

128. Retten, som var blevet forelagt spørgsmålet om, hvorvidt det søgsmål, Alitalias konkurrent Ryanair havde anlagt til prøvelse af såvel den første som den anden afgørelse, kunne antages til realitetsbehandling, fandt, at den anden anfægtede afgørelse var en beslutning vedtaget efter den foreløbige undersøgelse i henhold til artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 659/1999, hvorved Kommissionen havde konstateret, at den anmeldte foranstaltning ikke udgjorde støtte, og at Kommissionen ved denne afgørelse implicit havde undladt at indlede den formelle undersøgelsesprocedure⁸⁵. Domstolen stadfæstede (implicit) denne vurdering i en appelsag⁸⁶.

129. Larko-sagen⁸⁷ drejede sig om privatiseringen af et selskab, Larko, der blev kontrolleret af den græske stat. Efter at have modtaget en anmeldelse fra de græske myndigheder fastslog Kommissionen, at vilkårene for privatiseringen som fastsat af de græske myndigheder, herunder navnlig den måde, hvorpå salget af nogle af selskabets aktiver var struktureret, ikke udgjorde statsstøtte. Kommissionen fastslog i samme afgørelse ligeledes, at salget af aktiverne i henhold til de nævnte vilkår ikke ville føre til økonomisk kontinuitet mellem selskabet og den fremtidige overtager af aktiverne, og at den eventuelle tilbagesøgningsforpligtelse – i tilfælde af, at der blev vedtaget en negativ beslutning i en af

78 — Kommissionens beslutning af 16.3.2004, statsstøtte C-11/04 – Olympic Airways (EUT C 192, s. 2).

79 — Endvidere havde Kommissionen i samme forbindelse henvist til, at den havde indledt den traktatbrudsprocedure, der havde ført til dom Kommissionen mod Grækenland (C-415/03, EU:C:2005:287), hvori Domstolen havde afgjort, at der rent faktisk var tale om en foranstaltning, som havde til formål at omgå forpligtelsen til at tilbagesøge støtten (jf. præmis 33 og 34 i dommen).

80 — T-123/09, EU:T:2012:164 og C-287/12 P, EU:C:2013:395.

81 — Kommissionens beslutning af 12.11.2008 om lånet på 300 mio. EUR fra Italien til selskabet Alitalia C- 26/08 (tidl. NN 31/08) (EUT 2009 L 52, s. 3).

82 — Kommissionens afgørelse K(2008) 6745 endelig af 12.11.2008 om statsstøtte N 510/2008 – Italien – Salg af luftfartsselskabet Alitalias aktiver.

83 — Punkt 92-127 i afgørelse K(2008) 6745 endelig.

84 — Punkt 128-151 i afgørelse K(2008) 6745 endelig.

85 — Præmis 68 i Rettens dom (T-123/09, EU:T:2012:164).

86 — Jf. præmis 54-62 i Domstolens dom (C-287/12 P, EU:C:2013:395).

87 — Jf. henvisningerne i fodnote 69 ovenfor.

Kommissionen indledt procedure vedrørende visse foranstaltninger, der var truffet til fordel for Larko – derfor ikke også ville omfatte overtageren. I afgørelsen betegnede Kommissionen, nøjagtigt som i den omtvistede afgørelse, udtrykkeligt den del, der vedrørte økonomisk kontinuitet, som en »sui generis-afgørelse«⁸⁸.

130. I afgørelsen vedrørende Airport Handling⁸⁹ undersøgte Kommissionen derimod spørgsmålet om, hvorvidt der forelå økonomisk kontinuitet, inden for rammerne af en afgørelse om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF⁹⁰. Denne afgørelse lå i forlængelse af en beslutning, hvori det blev fastslået, at der var ydet Sea Handling en støtte, som var uforenelig med fællesmarkedet⁹¹. De italienske myndigheder havde anmodet Kommissionen om at bekræfte, dels at den procedure, der var fastsat med henblik på salget af Sea Handlings aktiver og stiftelsen af et nyt selskab (Airport Handling), som havde erhvervet disse aktiver, ikke indebar en økonomisk kontinuitet, som ville have til følge, at forpligtelsen til at tilbagesøge den med fællesmarkedet uforenelige støtte blev overført til Airport Handling. Dels havde de italienske myndigheder anmodet Kommissionen om at bekræfte, at kapitaliseringen af Airport Handling (gennem en investering på 25 mio. EUR) ikke udgjorde statsstøtte. Kommissionen var i tvivl om, hvorvidt de omhandlede foranstaltninger udgjorde statsstøtte, og indledte den formelle undersøgelsesprocedure.

131. Denne oversigt over afgørelser om økonomisk kontinuitet mellem modtageren af en støtte og overtageren af dennes aktiver gør det muligt at drage en række konklusioner.

132. Dels kan fastlæggelsen af, om der foreligger eller ikke foreligger økonomisk kontinuitet, finde sted i forskellige sammenhænge. Den kan således, som i Seleco-sagen, indgå i bestemmelser vedrørende tilbagesøgning af støtte, der er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet i en endelig beslutning, som er vedtaget efter en formel undersøgelsesprocedure. Den kan dog også, som i Olympic Airways-sagen, være et led i undersøgelsen af, om der foreligger støtte, når den foranstaltning, inden for hvis rammer salget af aktiver foregår, selv kan udgøre støtte⁹². Endelig kan den, som i sagen Ryanair mod Kommissionen, være knyttet til en undersøgelse af, om der foreligger ny støtte⁹³, selv om den er særskilt i forhold til denne. Heraf følger, at fastlæggelsen af den retlige karakter af en afgørelse om, hvorvidt der foreligger eller ikke foreligger økonomisk kontinuitet, kun kan ske fra sag til sag under hensyntagen til den sammenhæng, hvori undersøgelsen finder sted.

133. Dels forudsætter fastlæggelsen af, om der foreligger eller ikke foreligger økonomisk kontinuitet mellem modtageren af statsstøtte og overtageren af dennes aktiver, under alle omstændigheder altid en afgørelse, hvori det fastslås, at den støtte, der skal tilbagesøges hos modtageren, er uforenelig med fællesmarkedet⁹⁴. Fastlæggelsen af, om der foreligger eller ikke foreligger økonomisk kontinuitet, har nemlig til formål at klarlægge, om de overtagne aktiver fortsat indeholder den støtte, som er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet og tildelt overdrageren, der har nydt godt af den. En sådan fastlæggelse ligger således nødvendigvis i forlængelse af, og er snævert knyttet til, en erklæring om, at den foranstaltning, som udgør støtten, er uforenelig med fællesmarkedet.

88 — Jf. punkt 47 i afgørelsen.

89 — Jf. henvisningerne i fodnote 69 ovenfor.

90 — Jf. præmis 26 i kendelse Airport Handling mod Kommissionen (T-688/14 R, EU:T:2014:1010).

91 — Beslutning K(2013) 1668 af 19.12.2012.

92 — Umiddelbart bedømt synes Airport Handling-sagen at udgøre et lignende tilfælde.

93 — I Ryanair-sagen var denne undersøgelse indeholdt i en afgørelse om ikke at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

94 — I Larko-sagen havde Kommissionen endnu ikke vedtaget afgørelsen om, at støtten var uforenelig med fællesmarkedet, og fastlæggelsen af, at der ikke forelå økonomisk kontinuitet, havde derfor forebyggende karakter, »for det tilfælde« at Kommissionen senere vedtog en sådan afgørelse.

– Spørgsmålet om, hvorledes den omtvistede afgørelse skal kvalificeres

134. I det foreliggende tilfælde vedtog Kommissionen den omtvistede afgørelse på initiativ af de franske myndigheder, som havde anmodet den om at bekræfte, at den forpligtelse til at tilbagebetale statsstøtten, der var blevet pålagt Sernam-koncernen i Sernam 3-afgørelsen, på visse betingelser ikke også ville omfatte selskaberne i Geodis- og BMV-koncernerne, hvis de overtog Sernam-koncernens aktiver.

135. I afgørelsen giver Kommissionen efter at have beskrevet den sammenhæng, hvori den er truffet, indledningsvis en udførlig beskrivelse af de to tilbud og af de tilsagn, Den Franske Republik har afgivet⁹⁵. Endvidere fremhæver Kommissionen, efter at have betegnet afgørelsen som en »sui generis-afgørelse« i henhold til forpligtelsen til loyalt samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne, at den kun vedrører spørgsmålet om økonomisk kontinuitet og ikke vedrører – eller foregriber – vurderingen af overtagelsen i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF⁹⁶. Dernæst foretager Kommissionen en vurdering med henblik på at fastslå, om den omhandlede overførsel af aktiver vil medføre, at der vil kunne konstateres økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen og de potentielle erhververe⁹⁷. I dette øjemed undersøger den formålet med salget, prisen for overførslen, spørgsmålet om, hvorvidt de nye ejere og aktionærer er uafhængige, tidspunktet for overførslen samt transaktionens økonomiske logik og konkluderer, at der ikke foreligger økonomisk kontinuitet og dermed pligt til tilbagesøgning hos erhververne af aktiverne⁹⁸.

136. Det må derfor fastslås, at den omtvistede afgørelse udelukkende vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der er økonomisk kontinuitet mellem Sernam-koncernen på den ene side og Geodis og BMV på den anden side. Der er derfor tale om en særlig afgørelse, som ikke er direkte sammenlignelig med nogen af de afgørelser, som jeg undersøgte i punkt 123-130 ovenfor. Hvad dette angår har parterne udtrykt forskellige standpunkter vedrørende afgørelsens retlige karakter.

137. For det første finder jeg ikke den opfattelse overbevisende, som Kommissionen, og ligeledes Retten, har givet udtryk for, og hvorefter den anfægtede afgørelse kun vedrører vilkårene for tilbagesøgning af den støtte, som er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet, og derfor blot er et led i det loyale samarbejde mellem den berørte medlemsstat og Kommissionen.

138. Kommissionen, der blev adspurgt herom på retsmødet, medgav således selv, at en afgørelse om økonomisk kontinuitet ikke udelukkende drejer sig om vilkårene for tilbagesøgning af den med fællesmarkedet uforenelige støtte, men ligeledes om overførslen af den fordel, der følger af tildelingen af denne støtte. En sådan afgørelse berører derfor modtageren af en individuel støtte, som er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet, dvs. den virksomhed, som støtten kommer til gode (eller ikke kommer til gode, alt efter om der foreligger økonomisk kontinuitet eller ej). Heraf følger, at der er tale om en afgørelse, der vedrører den konkrete støtte i sig selv – som angår dens »subjektive dimension« – og ikke kun vilkårene for tilbagesøgning af den. Sagt på en anden måde har en sådan afgørelse til formål at fastslå, efter en vurdering af en række omstændigheder, om erhververen af aktiverne skal betragtes som modtager af den støtte, der allerede er erklæret uforenelig med fællesmarkedet, eller ej.

139. Endvidere finder jeg det standpunkt endnu mindre overbevisende, der kan udledes af præmis 33 og 56 i den appellerede kendelse, som Kommissionen selv henviste til under retsmødet, og hvorefter tredjeparter, såsom konkurrenter, ikke engang kan anfægte afgørelsen retsligt, for så vidt som den udelukkende vedrører spørgsmålet om tilbagesøgning af støtten, hvilket kun angår Kommissionen og

95 — Punkt 14-50 i den omtvistede afgørelse.

96 — Punkt 54 i den omtvistede afgørelse.

97 — Jf. punkt60 i den omtvistede afgørelse.

98 — Punkt 62-107 i den omtvistede afgørelse.

den berørte medlemsstat. På dette punkt deler jeg appellanternes opfattelse, hvorefter et sådant standpunkt klart strider imod artikel 263, stk. 4, TEUF. Hvis en afgørelse som den omhandlede udgør en anfægtelig retsakt⁹⁹, og hvis den pågældende tredjepart har søgsmålsinteresse og søgsmålskompetence, skal parten kunne anfægte afgørelsen for Unionens retsinstanser.

140. For det andet mener jeg ikke, at det af appellanterne fremførte argument, der bygger på artikel 16 i forordning nr. 659/1999, er relevant. Denne bestemmelse vedrører nemlig misbrug af støtte, dvs. – således som det fremgår af artikel 1, litra g), i forordning nr. 659/1999 – en situation, hvori modtageren anvender en støtte i strid med en beslutning om ikke at gøre indsigelse, en positiv beslutning eller en betinget beslutning¹⁰⁰. Sernam 3-afgørelsen henhører imidlertid ikke under nogen af disse tre beslutningskategorier, men er selv en beslutning, som vedrører misbrug af støtte, og hvori den støtte, som er ydet Sernam-koncernen, erklæres ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet. Appellanterne kan derfor ikke lægge den nævnte bestemmelse til grund for et argument om misbrug af støtte, der er erklæret uforenelig med fællesmarkedet.

141. For det tredje skal den af appellanterne fremsatte påstand undersøges, hvorefter den omtvistede afgørelse udgør en afgørelse, der kan sidestilles med en implicit afgørelse om ikke at indlede den indgående undersøgelsesprocedure.

142. Hvad dette angår må jeg medgive, at visse argumenter kunne tale for et sådant synspunkt. En ændring af modtageren af en konkret støtte kan således anses for at udgøre en så væsentlig ændring, at den udgør en ny støtte¹⁰¹, hvis forenelighed med fællesmarkedet skal underkastes en ny undersøgelse. I så fald kunne der eventuelt udledes en processuel analogi af, at den omtvistede afgørelse, på samme måde som en beslutning om ikke at gøre indsigelse, blev vedtaget efter en anmeldelse fra de franske myndigheder.

143. En afgørelse om økonomisk kontinuitet, såsom den omtvistede afgørelse, forudsætter imidlertid, således som jeg anførte i punkt 133 ovenfor, at der, i det mindste potentielt¹⁰², foreligger en negativ beslutning i henhold til artikel 7, stk. 5, i forordning nr. 659/1999 eller, som i det foreliggende tilfælde, en beslutning, hvori det fastslås, at støtten er blevet misbrugt, og som indebærer pligt til at tilbagesøge den med fællesmarkedet uforenelige støtte. Afgørelsen vedrører nemlig den eventuelle overførsel af en støtte, som allerede er erklæret uforenelig med fællesmarkedet, til en ny modtager som følge af salget af de pågældende aktiver. Den omstændighed, at den støtte, der skal tilbagesøges, allerede er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet, udelukker efter min opfattelse, at der iværksættes endnu en undersøgelse af, om den samme støtte er forenelig med fællesmarkedet, som kan føre til en beslutning om, at den er forenelig. Afgørelsen om økonomisk kontinuitet kan med andre ord aldrig anfægte den beslutning, hvori den omhandlede støtte erklæres uforenelig med fællesmarkedet, og hvori det bestemmes, at den skal tilbagesøges.

144. Et andet spørgsmål drejer sig om, hvorvidt erhververne som følge af overtagelsen af aktiverne modtager ny statsstøtte. Dette spørgsmål, der blev undersøgt i første del af den anden afgørelse i sagen Ryanair mod Kommissionen¹⁰³, behandles imidlertid klart ikke i den omtvistede afgørelse, hvori Kommissionen i punkt 54 udtrykkeligt anførte, at afgørelsen ikke foregreb vurderingen af investeringen i henhold til artikel 107 TEUF. Netop dette er den væsentligste forskel mellem den afgørelse, der blev anfægtet i sagen Ryanair mod Kommissionen, og som Retten betegnede som en

99 — I dette øjemed skal afgørelsen have bindende retsvirkninger, der kan påvirke sagsøgerens interesser ved at ændre hans retsstilling i væsentlig grad; jf. bl.a. dom *Deutsche Post mod Kommissionen* (C-77/12 P, EU:C:2013:695, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).

100 — Jf. henholdsvis artikel 4, stk. 3, og artikel 7, stk. 3 og 4, i forordning nr. 659/1999.

101 — I dette øjemed kunne der muligvis henvises til definitionen af »ændring i eksisterende støtte« i relation til artikel 1, litra c), i artikel 4, stk. 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21.4.2004 om gennemførelse af forordning nr. 659/1999 (EUT L 140, s. 1, berigtiget i EUT L 286, s. 3), hvorefter der ved »en ændring i eksisterende støtte« skal forstås »enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet«.

102 — Jf. fodnote 94 ovenfor.

103 — Jf. punkt 92-127 i den afgørelse, hvortil der henvises i fodnote 82 ovenfor.

beslutning om ikke at gøre indsigelse, og den omtvistede afgørelse. Den anden afgørelse, der var blevet vedtaget i sagen Ryanair mod Kommissionen, indeholdt således en vurdering af en foranstaltning, som de italienske myndigheder havde anmeldt med henblik på fastlæggelsen af, om foranstaltningen udgjorde ny statsstøtte eller ej¹⁰⁴.

145. Den omtvistede afgørelse adskiller sig desuden fra de afgørelser, der blev vedtaget i Olympic Airlines-sagen, ved, at undersøgelsen af, om der foreligger økonomisk kontinuitet, i den omtvistede afgørelse er fuldstændig uafhængig og ikke på nogen måde en del af undersøgelsen af, om overtagerne af Sernam-koncernens aktiver er blevet tildelt ny støtte.

146. På denne baggrund hælder jeg som følge af, at der i den omtvistede afgørelse ikke er nogen undersøgelse af, om der ydes overtagerne ny støtte, til, at denne afgørelse snarere omhandler en situation som den, der var tale om i den beslutning, som blev vedtaget i Seleco-sagen. I denne sag blev spørgsmålet om økonomisk kontinuitet løst i en endelig beslutning, hvori støtten blev erklæret uforenelig med fællesmarkedet, som et spørgsmål, der vedrørte den efterfølgende modtager af den støtte, som var blevet erklæret uforenelig, og som skulle tilbagesøges hos denne. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Kommissionen selv har anført i sine skriftlige indlæg, at den, hvis den havde haft kendskab til muligheden og vilkårene for en overtagelse af de aktiver, der undersøges i den omtvistede afgørelse, kunne have taget stilling til dette spørgsmål i Sernam 3-afgørelsen.

147. På baggrund af ovenstående vurdering er jeg tilbøjelig til at mene, at den omtvistede afgørelse udgør en afgørelse om mulig overførsel af støtte, som Kommissionen allerede har erklæret uforenelig med fællesmarkedet i Sernam 3-afgørelsen, til en ny modtager, hos hvem støtten eventuelt skal tilbagesøges. Den udgør således en med Sernam 3-afgørelsen forbunden afgørelse, som supplerer denne¹⁰⁵, og som har til formål at supplere dens indhold i lyset af nye omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af Sernam 3-afgørelsen¹⁰⁶.

148. Heraf følger, at det af appellerterne fremførte kritikpunkt må forkastes, hvorefter Retten begik en retlig fejl ved ikke at anerkende, at de havde søgsmålsinteresse, fordi den ikke anså den omtvistede afgørelse for at være en afgørelse, der udelukkede muligheden for at indlede en indgående undersøgelsesprocedure.

149. På baggrund af ovenstående betragtninger mener jeg, at såvel det første som det fjerde led af det første anbringende skal forkastes.

3. Det første anbringendes tredje led: Superga Invests søgsmålsinteresse

150. Ved det første anbringendes tredje led har appellerterne kritiseret Retten for i præmis 52 og 53 i den appellerede kendelse at afvise, at Superga Invest har søgsmålsinteresse, fordi den ikke anerkender, at en sådan søgsmålsinteresse følger af, at Mory-selskaberne, hvori Superga Invest er hovedaktionær, har søgsmålsinteresse. Dels er Superga Invest, på samme måde som Mory-selskaberne, ramt af følgerne af det tab, som ti års udbetaling af med fællesmarkedet uforenelig støtte allerede har forårsaget, og har derfor, på samme måde som Mory-selskaberne, interesse i at anlægge søgsmål med

104 — Eftersom den nævnte medlemsstat overdrog aktiver i et selskab, der tilhørte den, rejste det spørgsmål sig, om det pågældende salg af et offentligt gode indebar et element af støtte. I den foreliggende sag sker salget af aktiver mellem et privat selskab (sælgeren) og et selskab, der (på ny) er blevet et datterselskab af et offentligt selskab (SNCF).

105 — Jf. hvad dette angår dom Mediaset (C-69/13, EU:C:2014:71, præmis 27).

106 — Jf. analogt præmis 51 og 52 i dom HGA m.fl. mod Kommissionen (C-630/11 P – C-633/11 P, EU:C:2013:387), som dog vedrører en beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. I denne dom udtalte Domstolen ligeledes, at den omstændighed, at de tekster, der regulerer proceduren på statsstøtteområdet, ikke udtrykkeligt giver mulighed for at vedtage en beslutning om udvidelse af den igangværende procedure, ikke indebærer, at Kommissionen er forhindret i at vedtage en beslutning af denne art, hvis beslutningen om at indlede proceduren var baseret på ufuldstændige oplysninger, forudsat at udvidelsen ikke bevirker, at der gøres indgreb i de berørte parter processuelle rettigheder.

henblik på at opnå erstatning for tabet. Dels har selskabet ligeledes interesse i at anlægge søgsmål i alle de sager, som har til formål, at Geodis udpeges som overtager og nuværende modtager af den med fællesmarkedet uforenelige støtte, der er genstand for Sernam 3-afgørelsen, og som ansvarlig in solidum med de foregående støttemodtagere og SNCF for det tab, som støtten har forårsaget.

151. Kommissionen har gjort gældende, at dette led er irrelevant, eftersom Mory-selskaberne ikke selv har interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

152. Hvad dette angår skal det bemærkes, at det er ubestridt, at Superga Invest er hovedaktionær i Mory-selskaberne, og at Superga Invest sammen med disse har anlagt et erstatningssøgsmål ved tribunal de commerce de Paris med påstand om, at Sernam-koncernen og Geodis yder erstatning for de tab, som de nævnte selskaber angiveligt har påført dem som følge af de konkurrencefordele, de har nydt godt af på grund af tildelingen af den med fællesmarkedet uforenelige støtte.

153. I punkt 92 ovenfor drog jeg den konklusion, at en annulation af den omtvistede afgørelse vil kunne have virkninger for det erstatningssøgsmål, som er anlagt ved tribunal de commerce de Paris, og at eksistensen af dette søgsmål vil kunne begrunde, at der foreligger interesse i et søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse. Denne konklusion finder ligeledes anvendelse på Superga Invest, som derfor har interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af afgørelsen.

154. Heraf følger, at Retten ved at fastslå, at Superga Invest ikke havde søgsmålsinteresse, begik en retlig fejl, og at det tredje led af det første anbringende ligeledes skal tages til følge.

4. Konklusion vedrørende det første anbringende

155. Da det andet og det tredje led af det første anbringende efter min opfattelse skal tages til følge, skal den appellerede kendelse derfor annulleres, for så vidt som det heri fastslås, at appellanterne ikke har interesse i at anlægge søgsmål til prøvelse af den omtvistede afgørelse.

C – Det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 263, stk. 4, TEUF

156. Ved det andet anbringende har appellanterne gjort gældende, at Retten ved at undlade at fastslå, at de var umiddelbart og individuelt berørt af den omtvistede afgørelse, tilsidesatte artikel 263, stk. 4, TEUF. Den appellerede kendelse behandler i realiteten spørgsmål i relation til søgsmålsinteresse, der vedrører betingelsen om at være individuelt berørt. På baggrund af dommen i sagen Ryanair mod Kommissionen¹⁰⁷ er der ingen tvivl om, at appellanterne er individuelt berørt af den omtvistede afgørelse. Det er en åbenbar selvmods sigelse at anerkende, at appellanterne er individuelt berørt, og bestride deres søgsmålsinteresse, da det i sig selv er tilstrækkeligt til, at der foreligger søgsmålsinteresse, at sagsøgeren er individuelt berørt.

157. Kommissionen har gjort gældende, at Retten ikke behandlede spørgsmålet om søgsmålskompetence, da det ikke var nødvendigt for at fastslå, at søgsmålet ikke kunne antages til realitetsbehandling på grund af manglende søgsmålsinteresse. Eftersom Retten endvidere alligevel udførligt kommenterede de argumenter, der snarere vedrørte sagsøgerne i første instans' søgsmålskompetence end deres søgsmålsinteresse, skete det forsigtigt og meget subsidiært, efter at den havde påpeget, at de sammenblandede de to begreber.

¹⁰⁷ — T-123/09, EU:T:2012:164.

158. Det andet anbringende bygger på den forudsætning, at når en sagsøger har kompetence til at anlægge søgsmål til prøvelse af en EU-retsakt, har vedkommende automatisk søgsmålsinteresse. Jeg har allerede påpeget i punkt 23-30 ovenfor, at søgsmålskompetence og søgsmålsinteresse udgør to særskilte betingelser for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling. Den forudsætning, som det andet anbringende bygger på, er således fejlagtig.

159. Selv om Retten – således som jeg allerede har påpeget ovenfor – i visse præmisser i den appellerede kendelse sammenblandede argumenter vedrørende henholdsvis søgsmålsinteresse og søgsmålskompetence for at besvare sagsøgerne i første instans' argumenter, står det klart, at den i kendelsen ikke direkte behandlede spørgsmålet om, hvorvidt disse havde søgsmålskompetence. Det var nemlig efter Rettens opfattelse unødvendigt, eftersom den havde konkluderet, at søgsmålet under alle omstændigheder ikke kunne antages til realitetsbehandling på grund af manglende søgsmålsinteresse¹⁰⁸.

160. Da Rettens konklusion om, at sagsøgerne i første instans ikke havde søgsmålsinteresse, efter min opfattelse imidlertid var fejlagtig – således som jeg anførte inden for rammerne af vurderingen af det andet og det tredje led af det første anbringende – følger det heraf, at Retten burde have undersøgt, om de havde søgsmålskompetence. Da den ikke gjorde dette, begik den derfor en retlig fejl. På denne baggrund må det andet anbringende ligeledes tages til følge.

D – Konklusion vedrørende appellen

161. På baggrund af ovenstående vurdering foreslår jeg, at Domstolen tager appellen til følge og ophæver den appellerede kendelse.

V – Spørgsmålet om, hvorvidt søgsmålet i første instans kunne antages til realitetsbehandling

162. Det følger af artikel 61, stk. 1, i statuten for Domstolen, at hvis Domstolen giver appellanten medhold, kan den enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.

163. I det foreliggende tilfælde finder jeg, at skønt Domstolen på dette trin i sagsbehandlingen ikke er i stand til at træffe afgørelse om realiteten i den for Retten anlagte sag, råder den over de nødvendige oplysninger til at træffe endelig afgørelse om spørgsmålet om, hvorvidt søgsmålet til prøvelse af den omtvistede afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

164. Dels må det nemlig, hvis Domstolen beslutter at følge mit forslag, anses for godtgjort, at appellanterne havde søgsmålsinteresse.

165. Dels finder jeg, at Domstolen efter de forhandlinger, der har fundet sted mellem parterne for Retten – og for Domstolen inden for rammerne af appelsagen, idet et af de for Domstolen fremsatte anbringender vedrører spørgsmålet om søgsmålskompetence – at Domstolen råder over alle de oplysninger, som er nødvendige for, at den kan træffe endelig afgørelse om spørgsmålet om appellanternes søgsmålskompetence¹⁰⁹.

108 — Jf. præmis 109 i den appellerede kendelse.

109 — Denne løsning er passende dels på baggrund af princippet om procesøkonomi, dels fordi den ikke kan tilsidesætte parternes ret til forsvar, eftersom de har kunnet drøfte spørgsmålet om søgsmålskompetence såvel i første instans som under appelsagen.

166. Hvad dette angår skal det bemærkes, at artikel 263, stk. 4, TEUF omhandler to tilfælde, hvori en fysisk eller juridisk person har kompetence til at anlægge søgsmål til prøvelse af en EU-retsakt, som vedkommende ikke er adressat for. Dels kan et sådan søgsmål anlægges, hvis retsaksen berører den pågældende umiddelbart og individuelt. Dels kan en sådan person anlægge søgsmål til prøvelse af en regelfastsættende retsakt, som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger, hvis den berører vedkommende umiddelbart¹¹⁰. Da den omtvistede afgørelse er rettet til Den Franske Republik, skal det undersøges, om appellanterne er omfattet af et af de to tilfælde.

167. Det skal, for det første, straks udelukkes, at de kan have søgsmålskompetence på grundlag af det sidstnævnte tilfælde, eftersom den omtvistede afgørelse ikke udgør en regelfastsættende retsakt som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF, da den ikke er almen gyldig¹¹¹.

168. Det skal derfor undersøges, om den omtvistede afgørelse berører appellanterne umiddelbart og individuelt.

169. Hvad dette angår må det fastslås, at den omtvistede afgørelse, eftersom den, således som jeg anførte i punkt 147 ovenfor, føjer sig til Sernam 3-afgørelsen som en afgørelse, der er forbunden med og supplerer denne, og har til formål at supplere dens indhold i lyset af nye omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af Sernam 3-afgørelsen, har samme retlige karakter som denne afgørelse, og at der derfor i relation til denne gælder de samme betingelser for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling. Navnlig anførte jeg i punkt 138 og 147 ovenfor, at den omtvistede afgørelse udgør en afgørelse, som angår vurderingen af den »subjektive dimension« af støtte, der allerede er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet i en tidligere afgørelse, og hvori Kommissionen tager stilling til muligheden for, at støtten overføres til en ny modtager, hos hvem den eventuelt skal tilbagesendes.

170. I det foreliggende tilfælde har appellanterne inden for rammerne af deres søgsmål for Retten ikke alene gjort gældende, at Kommissionen savnede beføjelser, og at afgørelsen savner retsgrundlag, men også bestridt rigtigheden af Kommissionens vurdering med henblik på at fastslå, om erhververne af Sernams aktiver skulle anses eller ikke anses for at være modtagere af den støtte, der allerede var blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet i Sernam 3-afgørelsen.

171. På denne baggrund skal det bemærkes, at andre personer end en beslutnings adressat ifølge Domstolens faste praksis kun kan gøre gældende, at de berøres individuelt, hvis beslutningen rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten¹¹².

172. Hvad nærmere angår området for statsstøtte kan sagsøgere, der har anfægtet berettigelsen af en beslutning om vurdering af støtten, som er truffet i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF eller ved afslutningen af den formelle undersøgelsesprocedure, anses for individuelt berørt af denne beslutning, hvis deres stilling på markedet i væsentligt omfang påvirkes af den støtte, som den pågældende beslutning vedrører. Ud over den modtagende virksomhed er konkurrerende virksomheder til denne i den forbindelse blevet anset for individuelt berørt af en kommissionsbeslutning, hvorved den formelle undersøgelsesprocedure afsluttes, såfremt de har spillet en aktiv rolle inden for rammerne af denne procedure, og såfremt deres stilling på markedet i væsentligt omfang påvirkes af den støtteforanstaltning, den anfægtede beslutning vedrører¹¹³.

110 — Dom Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen (C-132/12 P, EU:C:2014:100, præmis 44).

111 — Jf. dom Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mod Parlamentet og Rådet (C-583/11 P, EU:C:2013:625, præmis 51, 60 og 61). Ifølge retspraksis er en retsakt almen gyldig, hvis den finder anvendelse på objektive bestemte situationer og har retsvirkninger for [generelt og] abstrakt fastlagte persongrupper. Jf. dom AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153, præmis 51).

112 — Jf. bl.a. domme Plaumann mod Kommissionen (25/62, EU:C:1963:17, s. 197, på s. 223), Spanien mod Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, præmis 30) og Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen (C-132/12 P, EU:C:2014:100, præmis 57).

113 — Dom Sniace mod Kommissionen (C-260/05 P, EU:C:2007:700, præmis 54 og 55 og den deri nævnte retspraksis).

173. På baggrund af betragtningerne i punkt 169 og 170 ovenfor mener jeg, at denne retspraksis finder anvendelse på spørgsmålet om, hvorvidt et annullationssøgsmaal til prøvelse af en afgørelse som den omtvistede kan antages til realitetsbehandling.

174. Det står klart, at Mory-selskaberne allerede havde været under likvidation siden den 10. juli 2012, da de anlagde deres søgsmaal ved Retten den 17. december 2012. På grundlag heraf fastslog Retten i præmis 32 i den appellerede kendelse, at da Mory-selskaberne siden deres likvidation ikke længere udøvede virksomhed på markedet, ville den eventuelle overførsel til en ny modtager af den med fællesmarkedet uforenelige støtte, som den omtvistede afgørelse drejer sig om, ikke kunne påvirke deres markedsposition i væsentlig grad. Denne konklusion, som appellanterne på intet tidspunkt har anfægtet, selv om Kommissionen flere gange har henvist til den i sit svar på appellen, henhører under Rettens endelige vurdering af de faktiske forhold¹¹⁴. Hvad Superga Invest angår har appellanterne ikke bestridt Rettens konstatering i præmis 52 i den appellerede kendelse af, at selskabet ikke driver forretning inden for kureringsvirksomhed og derfor ikke kan betegnes som en konkurrent.

175. På denne baggrund kan ingen af appellanterne gøre gældende, at den støtte, som tidligere er blevet erklæret uforenelig med fællesmarkedet i Sernam 3-afgørelsen, og hvis eventuelle overførsel til en ny modtager er omhandlet i Sernam 3-afgørelsen, påvirker deres markedsposition i væsentlig grad. Heraf følger, at de ikke opfylder betingelsen om at være individuelt berørt, og at deres søgsmaal derfor efter min opfattelse skal afvises.

VI – Sagens omkostninger

176. Når appellen tages til følge, og Domstolen selv afgør sagen endeligt, træffer den i henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement afgørelse om sagsomkostningerne.

177. I henhold til dette procesreglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

178. I den foreliggende sag har appellanterne fået medhold i appelsagen, men deres søgsmaal i første instans er blevet afvist. Imidlertid har appellanterne ikke inden for rammerne af appellen nedlagt påstand om, at det pålægges den anden part at betale sagsomkostningerne. På denne baggrund mener jeg, at det bør pålægges hver part at bære sine egne omkostninger i den foreliggende appelsag. Omkostningerne i sagen i første instans bør bæres af appellanterne.

VII – Forslag til afgørelse

179. På baggrund af ovenstående betragtninger foreslår jeg, at Domstolen træffer følgende afgørelse:

- »– Rettens kendelse Mory m.fl. mod Kommissionen (T-545/12, EU:T:2013:607) ophæves.
- Det annullationssøgsmaal, som Mory SA, Mory Team og Superga Invest har anlagt til prøvelse af Europa-Kommissionens afgørelse C(2012) 2401 final af 4. april 2012 vedrørende overtagelsen af Sernam-koncernens aktiver i forbindelse med insolvensbehandlingen af koncernen, afvises.
- Hver part bærer sine egne omkostninger i appelsagen.
- Mory SA, Mory Team og Superga Invest betaler omkostningerne i sagen for Retten.«

114 — Dom Sniace mod Kommissionen (C-260/05 P, EU:C:2007:700, præmis 60).